

Hatály: 2017.I.1. -

2001. évi LXIV. törvény

a kulturális örökség védelméről¹

Az Országgyűlés

- felismerve, hogy kulturális örökségünk hazánk múltjának és jelenének pótolhatatlan, egyedi és meg nem újítható forrása, a nemzeti és az egyetemes kultúra elválaszthatatlan összetevője;

- abból a célból, hogy a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozott kulturális örökség feltárásának, tudományos feldolgozásának, megóvásának, védelmének, fenntartható használatának és közkinccsé tételének törvényi feltételeit megteremtse;

- annak érdekében, hogy a nemzeti és az egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló tevékenységeket szabályozza, a feladatokat meghatározza, és tovább egyszerűsítse, hatékonyabbá tegye a hatósági eljárásokat, illetőleg a kiemelkedő jelentőségű kulturális értékek állami tulajdonba kerülését elősegítse,

a következő törvényt alkotja:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. § (1)² E törvény hatálya a kulturális örökség elemeire, valamint az ezekkel kapcsolatos minden tevékenységre, személyre és szervezetre terjed ki.

(2)³ A kulturális örökség e törvény szerinti védelme nem érinti az annak elemein más jogszabályok alapján fennálló védettséget.

2. § E törvény hatálya nem terjed ki

a)⁴ a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényben (a továbbiakban: Étv.) szabályozott kérdésekre,

b)⁵ a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá tartozó iratokra, szervezetekre és személyekre az e törvény 3-5. §-aiban, a 6. §-ban, a 7. § 3-5., 13-14. és 26. pontjában, a 46-62. §-aiban, a 63. § (2), (4)-(6) bekezdéseiben, a 64-66. §-aiban, a 68-73. §-aiban, a 75. §-ban, a 76. § (1) bekezdésében, a 79-86. §-aiban, a 89. §-ában, a 91. §-ban, a 93. §-ban foglaltak kivételével,

c) viszonyosság esetén a diplomáciai mentességet élvező külföldi állampolgárok tulajdonában levő, külföldről behozott kulturális javakra.

3. § A kulturális örökség védelme érdekében a köz- és magáncélú fejlesztéseket - így különösen a terület- és településfejlesztés, terület- és településrendezés, környezet-, természet- és tájvédelem és az ezzel kapcsolatos beruházások tervezését - e védelemmel összhangban kell végezni.

¹ Kihirdetve: 2001. VII. 10.

² Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § a).

³ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § b).

⁴ Módosította: 2012. évi CXCI. törvény 31. § a), 2014. évi CVI. törvény 80. § a).

⁵ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 1. §. Módosította: 2012. évi CXCI. törvény 30. § 1., 31. § a).

4. § (1)⁶ A kulturális örökség a nemzet egészének közös szellemi értékeit hordozza, ezért megóvása mindenkinek kötelessége. Tilos a kulturális örökség elemeinek veszélyeztetése, megrongálása, megsemmisítése, meghamisítása, hamisítása.

(2) A kulturális örökség elemeit tudományos módszerekkel kell felkutatni, számba venni, értékelni, az utókor számára megőrizni és hozzáférhetővé tenni.

(3)⁷ A kulturális örökség elemeinek e törvény szerinti felderítése és kutatása csak e törvény rendelkezései és külön jogszabály alapján végezhető.

5. § (1)⁸ A kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és együttműködési kötelezettséget jelent az állami és önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházi jogi személyek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

(2) A nemzetközi együttműködésben a nemzetközi szerződésekkel összhangban érvényesíteni kell a határokon túli magyar vonatkozású kulturális örökség, és a más nemzetek hazánkban található kulturális örökségének védelmét.

5/A. §⁹

5/B. §¹⁰

5/C. §¹¹

6. §¹² (1) A kulturális örökség védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a kulturális örökség védelmének keretében

a)¹³ ellátja a védelem összehangolását és szakmai irányítását, ágazati felügyeletét, továbbá

b) irányítja a kulturális örökség védelmével összefüggő feladatokat ellátó, kormányrendeletben meghatározott eljáró hatóságot (a továbbiakban: hatóság).

(2)¹⁴ A miniszter (1) bekezdés szerinti feladatainak ellátásában jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv működik közre.

(3)¹⁵ A hatósági és egyéb szakmai döntések előkészítését jogszabályban meghatározottak szerint örökségvédelmi tanácsadó testületek segítik.

(4)¹⁶ A kulturális örökség védett elemeinek megóvását a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogszabályban meghatározottak szerint szakértői szolgáltatásokkal segíti elő.

Értelmező rendelkezések

7. §¹⁷ E törvény alkalmazásában:

1. *Beruházó*: beruházási, fejlesztési, bontási, helyreállítási vagy felújítási tevékenység engedélyezését kérelmező vagy azt végző természetes vagy jogi személy, illetve gazdasági

⁶ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § c), 2013. évi CCXVII. törvény 28. § a).

⁷ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 20. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁸ Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 90. § a), 2013. évi CCLII. törvény 18. § (2).

⁹ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi LXXVII. törvény 16. § (1). Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

¹⁰ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi CXLIX. törvény 10. §. Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

¹¹ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi CXLIX. törvény 10. §. Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

¹² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 21. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 1.

¹⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 2.

¹⁵ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 3.

¹⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) a).

¹⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 22. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

társaság vagy annak megbízottja vagy felhatalmazottja, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

2. *Elfedés*: a feltáráshoz nem kerülő régészeti lelőhely, lelőhelyrész fizikai védelmét jogszabályban meghatározott módon biztosító műszaki megoldások régészeti megfigyelés mellett történő megvalósítása, amelyek visszabonthatóak, az esetleges későbbi, teljes felületű feltárás lehetőségét nem csökkentik vagy akadályozzák.

3. *Előzetes régészeti dokumentáció*: valamely terület régészeti érintettségének tisztázására, a régészeti örökség elemeire vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, az ismert adatok és források feldolgozásával, a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés, terepbejárás és próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.

4.¹⁸ *Fenntartható használat*: a védett kulturális örökség olyan módon történő használata - ideértve a kármegelőző és kárcsökkentő tevékenységeket is -, amely nem haladja meg a szakmailag indokolt mértéket és nem vezet az örökség elemeinek állapotromlásához, így biztosítva fennmaradásukat a jelen és jövő nemzedékek számára.

4a.¹⁹ *Földmunka*: a földfelszíntől számított 30 centimétert meghaladó, kézi vagy gépi erővel végzett beavatkozás, beleértve a tereprendezést, depó, feltöltés, töltés kialakítását.

5. *Gazdálkodó szervezet*: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti gazdálkodó szervezet.

6. *Gyűjtemény*: gyűjtői tevékenység eredményeként létrejött, ritkaságából vagy jellegéből adódóan különös jelentőséggel bíró javak összessége, amelynek egységességében megnyilvánuló kulturális értéke meghaladja egyes darabjainak együttes értékét.

7. *Hadtörténeli örökség*: 1711 utáni hadszíntér, csatatér, védelmi létesítmény, egyéb katonai objektum vagy hadi emlék, különösen harci repülőgép, kerekes vagy lánctalpas harcjármű és egyéb katonai fegyverrendszerek, fegyverek, felszerelés és egyenruha elemei, továbbá azok együttese.

8. *Kiemelt nemzeti emlékhely*: a nemzet és a magyar állam történelmében kiemelkedő jelentőségű nemzeti emlékhely, amelyet az Országgyűlés törvénnyel kiemelt nemzeti emlékhellyé nyilvánít.

9. *Közgyűjtemény*: az állam, a helyi önkormányzat, valamint a nemzetiségi önkormányzat, a köztestület és a közalapítvány fenntartásában működő vagy általuk alapított könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum. A bevett egyház vagy a vallási tevékenységet végző szervezet kérelmére ezekkel azonos elbírálás alá kerülhetnek az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet fenntartásában működő, állami nyilvántartásba vett gyűjtemények (könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum).

10. *Kulturális javak*: az élettelen és élő természet keletkezésének, fejlődésének, az emberiség, a magyar nemzet, Magyarország történelmének kiemelkedő és jellemző tárgyi, képi, hangrögzített, írásos emlékei és egyéb bizonyítékai - az ingatlanok kivételével -, valamint a művészeti alkotások.

11. *Kulturális örökség elemei*: a régészeti örökség, a hadtörténeli örökség régészeti módszerekkel kutatható elemei, a műemléki értékek, valamint a kulturális javak.

12. *Kulturális örökség elemeinek kutatása*: a kulturális örökség elemeire vonatkozó, annak pótolhatatlan forrásértékét feltáró, tudományos módszereket alkalmazó, roncsolásmentes vagy roncsolásos beavatkozással járó eljárás.

¹⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 4.

¹⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 4. § (1). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

13.²⁰ *Megelőző feltárás*: írásbeli szerződés alapján, tudományos módszerrel végzett régészeti feladatellátás (régészeti megfigyelés, próbafeltárás, teljes területű feltárás), amely a földmunkával járó beavatkozások, fejlesztések, beruházások által érintett, nyilvántartott régészeti lelőhelyek feltárására irányul.

14. *Mentő feltárás*: régészeti emlék vagy lelet régészeti feltáráson kívüli, váratlan előkerülése során alkalmazandó, a közvetlenül érintett elemek szakszerű megmentésére irányuló azonnali beavatkozás.

15. *Műemlék*: olyan nyilvántartott műemléki érték, amelyet jogszabállyal védetté nyilvánítottak.

16.²¹ *Műemlékfenntartás*: a műemlék rendeltetésszerű és biztonságos, méltó (eszmei értékével összhangban álló) használatához, illetve védett értékei megőrzéséhez szükséges üzemeltetés és ennek során a jókarbantartás teljesítése, állagmegóvási beavatkozások elvégzése, valamint a műemléki helyreállítás.

17.²² *Műemléki érték*: minden olyan építmény, történeti kert, történeti temetkezési hely, vagy sajátos terület, valamint ezek maradványa, továbbá azok rendeltetésszerűen összetartozó együttese, rendszere, amely hazánk múltja és a magyar nemzet vagy más közösség hovatartozás-tudata szempontjából országos jelentőségű történeti, művészeti, tudományos és műszaki emlék alkotórészeivel, tartozékaival és beépített berendezési tárgyaival együtt.

18.²³ *Műemléki helyreállítás*: a jókarbantartási vagy az állagmegóvási feladatokon túlmenő, a műemlék egészét vagy részét érintő felújítás, részleges vagy teljes visszaállítást célzó építési tevékenység vagy restaurálás.

19. *Műszeres lelőhely- és leletfelderítés*: a légi felvételezés, a föld és víz alatti építmények és tárgyak vagy azok maradványainak, lenyomatainak geofizikai úton történő felmérése, a fémkereső műszerrel (detektorral) végzett lelettérképezés vagy -gyűjtés, geodéziai felmérés, és minden egyéb műszerrel folytatott olyan tevékenység, amely régészeti lelőhelyek vagy leletek felderítésére irányul.

20. *Nagyberuházás*: az alábbi, földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás:²⁴

a) a bruttó 500 millió forintos értékhatárt meghaladó teljes bekerülési költségű beruházás,
b)²⁵

c) a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. által kezelt beruházás,

d)²⁶ a védmű-, töltés- és a 2500 hektár alapterületet meghaladó árapasztó- vagy árapasztó tározó-építés, vagy

e) azon közérdekű célú beruházás, amelynek megvalósítása érdekében a kisajátításról szóló törvény szerint kisajátítást végeztek.

21. *Nemzeti emlékhely*: a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely a magyar nemzet, illetve a magyar és az ország területén élő nemzetiségek összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír, továbbá amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye lehet, és amelyet az Országgyűlés törvénnyel nemzeti emlékhellyé nyilvánít.

22. *Nyilvántartott műemléki érték*: a közhiteles nyilvántartásba vett, e törvény alapján általános

²⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 5.

²¹ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 4. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²² Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 4. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²³ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 4. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 6.

²⁵ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § a). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

²⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 7.

védelem alatt álló műemléki érték.

23. *Nyilvántartott régészeti lelőhely*: a közhiteles nyilvántartásba vett, e törvény alapján általános védelem alatt álló régészeti lelőhely.

24. *Örökségvédelmi felügyelet*: a 46. § hatálya alá nem tartozó kulturális örökségi elemek megóvásának, fejlesztésének, fenntartható használatának hatósági felügyeleti eszközökkel, továbbá hatósági eszközökön kívüli, elsősorban tanácsadással és feladatellátással történő elősegítése.

25.²⁷ *Örökségvédelmi többletköltség*: a kulturális örökség védett elemein végzett kutatási, restaurálási vagy helyreállítási munkák olyan - az értéknövekedéssel csökkentett - költségei, amelyeket a hatóság írt elő vagy rendelt el, valamint amit a tulajdonos kezdeményezésére a hatóság annak elismer, és amelyek a védettség hiányában a fenntartással kapcsolatban egyébként nem merültek volna fel.

26. *Próbafeltárás*: a régészeti érdekű területek régészeti érintettségének megállapítása, a régészeti lelőhelyek állapotának felmérése, jellegének, térbeli kiterjedésének és rétegsorainak megállapítása, a próbafeltárást követő megelőző feltárás esetén a veszélyeztető források és a megelőző feltárás módjának és mértékének meghatározása vagy a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása és osztályozása céljából végzett régészeti feltárás.

27.²⁸ *Régészeti bontómunka*: a régészeti örökség elemeinek feltárás keretében történő kibontására és eredeti összefüggéseinek értelmezésére irányuló régészeti szaktevékenység (felületre bontás, rétegbontás, régészeti emlék bontása, nyesés, metszetek készítése), amely földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén régészeti feladatellátásnak minősül.

28. *Régészeti emlék*: a régészeti örökség ingatlaneleme.

29. *Régészeti érdekű terület*: valamennyi terület, természetes vagy mesterséges üreg és a vízmedrek azon része, amelyen, illetve amelyben régészeti lelőhely előkerülése várható vagy feltételezhető.

29a.²⁹ *Régészeti feladatellátás*: A földmunkával járó beavatkozás, fejlesztés, beruházás esetén feltárássra jogosult által végzett lelőhely-felderítés és megelőző jellegű örökségvédelmi tevékenység, melynek szaktevékenységi része a feltárársvezetés, a feltárás dokumentálása, a régésztechnikusi feladatellátás, a leletek elsődleges feldolgozása, valamint a geodéziai és térinformatikai feladatok ellátása. Járulékos része a régészeti bontómunka.

30. *Régészeti feltárás*: tudományos módszerrel végzett tevékenység (régészeti megfigyelés, terepbejárás, próbafeltárás, megelőző feltárás, mentő feltárás, tervásatás, műszeres lelet- és lelőhely-felderítés, beleértve a fémkereső műszer használatát), amelynek célja a régészeti örökség elemeinek felkutatása.

31. *Régészeti földmunka*: a régészeti bontómunka kivételével a nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti feltárás megvalósítása érdekében végzett, a régészeti feladatellátáshoz kapcsolódó, régészeti szaktevékenységnek nem minősülő, régészeti tükörfelületet kialakító gépi és kézi földmunkák összessége, amely nem foglalja magában a beruházás megvalósítása érdekében végzett földmunkát.

32. *Régészeti korú tárgy*: bizonyítottan gyűjteményben fennmaradt, a kulturális javak körébe tartozó, 1711 előtt keletkezett tárgy.

33. *Régészeti lelet*: a régészeti örökség érzékelt, felfedezett, feltárt - jellegénél fogva - ingó eleme, függetlenül attól, hogy eredeti helyéről, összefüggéseiből, állapotából elmozdult,

²⁷ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 8.

²⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 9.

²⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 4. § (3). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

elmozdították-e vagy sem. Nem minősülnek régészeti leletnek a régészeti korú tárgyak.

34. *Régészeti leletek elsődleges feldolgozása:* a leletek egyedi tisztítása, az állagvédelemhez szükséges mértékű restaurálása, azonosítása, és ennek időtartamára ideiglenes elhelyezése, amely a tudományos-szakmai hozzáférés és a múzeumba történő végleges befogadás feltétele.

35. *Régészeti lelőhely:* földrajzilag körülhatárolható terület, amelyen a régészeti örökség elemei történeti összefüggéseikben találhatóak.

36. *Régészeti megfigyelés:* a beruházás földmunkájának régész által a helyszínen történő folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén a régészeti bontómunka elvégzése és dokumentálása.

37. *Régészeti örökség:* az emberi létnek a föld felszínén, a föld vagy a vizek felszíne alatt és a természetes vagy mesterséges üregekben 1711 előtt keletkezett érzékelhető nyoma, amely segít megismerni az egyetemes kultúrát, az emberiség történetét, kapcsolatát környezetével, valamint hozzájárul az ország területén élt népek és a nemzet történelmének rekonstruálásához, igazolja, bemutatja, alátámasztja népünk eredetét és fejlődését, továbbá amellyel kapcsolatos információszerezés fő forrásai a feltárás és egyéb kutatási módszerek.

38. *Régészeti védőövezet:* a védetté nyilvánított régészeti lelőhely környezete, amely biztosítja annak fenntarthatóságát, megközelíthetőségét, tájképi védelmét.

39. *Tárgyegyüttes:* több elemből álló, egymással lényegileg összefüggő kulturális javak összessége, amely kivételes kulturális jelentőségét ebben az állapotában őrzi, és amely kulturális érték tekintetében meghaladja egyes elemeinek együttes értékét.

40. *Teljes felületű feltárás:* nyilvántartott régészeti lelőhelyen a régészeti örökség elemeinek a földmunkával érintett terület teljes egészén történő feltárása.

41. *Terepbejárás:* minden olyan felszínen végzett kutatás, adatgyűjtés és kiértékelő dokumentálás, amely a régészeti örökség nem ismert elemének felfedezésére vagy a régészeti lelőhely állapotának ellenőrzésére, illetve azonosítására irányul, függetlenül attól, hogy együtt jár-e a leletek összegyűjtésével vagy sem.

42. *Terváztatás:* tudományos célból végzett, tudományos szempontok alapján előre tervezett régészeti feltárás.

43. *Történelmi emlékhely:* a nemzet vagy valamely velünk élő nemzetiség történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amelyet a Kormány rendelettel történelmi emlékhellyé nyilvánít.

44. *Történeti városszag:* a mai városok területén található, az eredeti, történelmi városszerkezetet tükröző, a régészeti örökség elemeit nagy mélységben és több rétegben megőrző, a település több évezredes múltját és folyamatosságát mutató jól lehatárolható, nagyobb összefüggő terület.

44a.³⁰ *Védett műemléki érték jókarbantartása:* tervszerű megelőző vagy hosszabb időszakonként, rendszeresen visszatérő jelleggel végzett, a jó műszaki állapot megőrzését elősegítő, vagy a kármegelőzésre, hibaelhárításra irányuló vagy rendeltetészerű és biztonságos napi használatot, működést biztosító építési-szerelési munka, valamint az üzembiztonság megtartására irányuló rendtartási, tisztítási, javítási tevékenység.

44b.³¹ *Védett műemléki érték állagmegóvása:* rossz műszaki állapotban lévő védett műemléki érték, annak önálló rendeltetési egysége további kármegelőzése, kárelhárítása érdekében végzett építési tevékenység.

45. *Védetté nyilvánított régészeti lelőhely:* miniszteri döntéssel, határozattal vagy e törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű,

³⁰ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 4. § (4). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 4. § (4). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

nyilvántartott régészeti lelőhely.

46. *Védett örökségi elem*: az e törvény erejénél fogva általános védelem alatt álló, illetve miniszteri rendelettel vagy hatósági eljárás során védetté nyilvánított kulturális örökségi elem.

II. Rész

A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG VÉDELME

1. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

7/A. §³² A régészeti örökség védelme kiterjed a régészeti örökség felkutatására, értékelésére, számbavételére, nyilvántartására, megőrzésére, a régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására.

8. § (1)³³ A Magyarország határain belül a föld felszínén, a földben, a vizek medrében vagy máshol rejlő vagy onnan előkerülő régészeti lelet állami tulajdon, és e törvény erejénél fogva védelem alatt áll.

(2)³⁴ A közgyűjteményben kulturális javakként elhelyezett régészeti leletek tulajdonjogáról az állam nevében a miniszter lemondhat régészeti gyűjtőkörrel rendelkező, nem állami fenntartású múzeumok tulajdonosai javára.

(3)³⁵ A régészeti lelet kereskedelmi forgalomba nem hozható.

9. § A régészeti lelőhelyeket - a fenntartható használat elvének figyelembevételével - csak olyan mértékben lehet igénybe venni, hogy azok állománya számottevően ne csökkenjen, illetve eredeti összefüggéseik jelentősen ne károsodjanak.

10. § (1) A régészeti örökség elemeit lehetőleg eredeti lelőhelyükön, eredeti állapotukban, eredeti összefüggéseikben kell megőrizni.

(2) A régészeti lelőhelyek védelmére irányuló intézkedéseknek elsősorban megelőző, szükség esetén mentő jellegűeknek kell lenniük.

A RÉGÉSZETI LELŐHELYEK VÉDELME

Általános védelem

11. §³⁶ A nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

11/A. §³⁷ A régészeti lelőhelyek nyilvántartásba vételének szabályait jogszabály állapítja meg.

*A nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítása*³⁸

³² Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 8. §. Hatályos: 2013. I. 1-től.

³³ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 8. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

³⁴ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 9. §. Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (1) a).

³⁵ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 23. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 24. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁷ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 5. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

12. §³⁹ Az ország kiemelkedő történeti és kulturális jelentőségű nyilvántartott régészeti lelőhelyeit jogszabályban kell védetté nyilvánítani.

13. § (1) A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeken nem lehet olyan tevékenységet folytatni, amely a lelőhelynek akár részleges állapotromlását eredményezheti.

(2) A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyhez védőövezetet lehet kijelölni.

(3) A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyeket kiemelten vagy fokozottan védett régészeti lelőhely kategóriába kell sorolni.

(4) Kiemelten védett az a lelőhely, mely kivételes tudományos jelentőséggel, és nemzetközi vagy országos szempontból kiemelkedő fontossággal bír. Fokozottan védett az a régészeti lelőhely, melynek tudományos jelentősége megállapítható, és egy nagyobb tájegységre nézve kiemelkedő fontossággal bír.

14. §⁴⁰ (1)⁴¹ A védetté nyilvánítás előkészítését a hatóság folytatja le, amely évente legalább egyszer javaslatot tesz a nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítására.

(2) A védelem alá vonni tervezett lelőhelyhez és a lelőhely régészeti védőövezetéhez tartozó ingatlanok tulajdonosait és az egyéb érintett személyeket jogszabályban meghatározott módon értesíteni kell.

15. §⁴² (1) A nyilvántartott régészeti lelőhelyeket - a természeti vagy védett természeti területen, továbbá védett természeti értékek esetében a természetvédelemért felelős miniszter egyetértésével - a miniszter rendeletben nyilvánítja védetté.

(2) A védetté nyilvánító jogszabály tartalmazza:

a) a védetté nyilvánítás tényét,

b) a nyilvántartott régészeti lelőhelyen található régészeti értékek megjelölését,

c) a védettség fokozatát,

d) a védetté nyilvánítás indokát,

e) a földrészlet és a régészeti védőövezet helyrajzi számát,

f)⁴³ az állam elővásárlási joga fennállásának tényét.

16. §⁴⁴ A védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek állapotát a hatóság legalább ötévente jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi. A miniszter az ellenőrzést ettől eltérő időpontban is elrendelheti.

Ideiglenes védetté nyilvánítás

17. §⁴⁵ (1) A nyilvántartott régészeti lelőhely jelentős károsodásának veszélye esetében, vagy ha a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánítását kezdeményezték, a hatóság a területet örökségvédelmi érdekből fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozattal legfeljebb egyéves időtartamra védetté nyilváníthatja. Az ideiglenesen védetté nyilvánított lelőhelyekre a védetté nyilvánított lelőhelyekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a hatóság a határozatában korlátozhatja vagy felfüggesztheti, illetve megtilthatja a régészeti lelőhelyet

³⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 25. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 25. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 26. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) a).

⁴² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 26. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 10.

⁴⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 27. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 28. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

veszélyeztető tevékenység folytatását.

(2) Az ideiglenes védettség nem hosszabbítható meg.

(3) Az ideiglenes védettség tárgyában hozott határozat az abban meghatározott, de legfeljebb egyéves időtartam leteltével vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításával veszti hatályát.

(4) A védetté nyilvánítás elmaradása a nyilvántartott régészeti lelőhely általános védettségét nem érinti.

A védettség megszüntetése

18. § (1)⁴⁶ A védettséget meg kell szüntetni, ha annak fenntartását régészeti szempontok a továbbiakban nem indokolják.

(2) A védettség megszüntetésére irányuló eljárásnál a védetté nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.⁴⁷

(3)⁴⁸ Ha a lelőhely nem semmisült meg, a védettségének megszüntetése a nyilvántartott régészeti lelőhely általános védettségét nem érinti.

A RÉGÉSZETI FELTÁRÁS

A régészeti feltárássra vonatkozó általános előírások

19. §⁴⁹ (1)⁵⁰ A földmunkával járó beavatkozásokkal, fejlesztésekkel, beruházásokkal, beleértve az ásványi vagyontermelését is (a továbbiakban együtt: beruházások), a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket jogszabályban meghatározott esetekben és módon el kell kerülni.

(2) A régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

(3)⁵¹ A régészeti feltárások költségeit - a mentő feltárás, valamint a 23/F. § (7) bekezdésében foglalt eset kivételével - a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel annak kell fedeznie, akinek érdekében az elvégzendő földmunka vagy a nyilvántartott régészeti lelőhely bolygatása szükségessé vált.

(4)⁵² A régészeti feladatellátás hatósági ár alapján végezhető. A régészeti feladatellátásra vonatkozó hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, valamint a régészeti feladatellátással összefüggő költségtelek figyelembevételének részletes szabályait kormányrendelet határozza meg. A hatósági árra vonatkozó szabályokat évente felül kell vizsgálni.

20. §⁵³ (1) Régészeti feltárás - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - feltárási engedély alapján végezhető. Az engedélyt a hatóság adja ki. A hatóság régészeti örökségvédelmi indokok alapján az engedélyt fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilváníthatja. A hatóság nagyberuházás esetén az engedélyt fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítja.

⁴⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 29. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁷ Lásd: 51/2011. (VIII. 18.) NEFMI rendelet.

⁴⁸ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 29. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 30. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁵⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 11.

⁵¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 12.

⁵² Módosította: 2015. évi LXXIX. törvény 14. § a).

⁵³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 30. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

- (2) Feltárási engedély nélkül végezhető tevékenység
- a) a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely-felderítés,
 - b) a régészeti megfigyelés,
 - c) a terepbejárás,
 - d) az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzett próbafeltárás, továbbá
 - e) a mentő feltárás.

(3) A (2) bekezdésben foglalt tevékenységeket jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.

(4) Régészeti feltárás elvégzésére jogosult

- a) a Magyar Nemzeti Múzeum,
 - b) a Budapesti Történeti Múzeum,
 - c) a megyei hatókörű városi múzeum,
 - d) a régészeti gyűjtőkörrel rendelkező területi múzeum,
 - e) a régészet szakon mesterképzés folytatására jogosult felsőoktatási intézmény,
 - f) a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézete,
- valamint

g)⁵⁴ a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv.

(5) A jogszabályi vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén a hatóság - jogszabályban meghatározottak szerint - a feltárást leállítja vagy a régészeti feltáráshoz szükséges engedélyt visszavonja, jogszabályban meghatározott esetekben örökségvédelmi bírság kiszabásáról rendelkezik.

20/A. §⁵⁵ (1)⁵⁶ Fémkereső műszer használata - a hivatás gyakorlásához jogszabályban meghatározott módon szükséges használat kivételével - hatósági engedély alapján végezhető feltárási tevékenység.

(2) A hivatás gyakorlásához szükséges használatot jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni.

(3) A hatóság jogszabályban meghatározottak szerint megtilthatja a fémkereső műszer használatát.

(4) Fémkereső műszer nyilvántartott régészeti lelőhelyen történő használata régészeti feltárási tevékenységnek minősül.

(5) Ha a fémkereső műszerrel végzett bármilyen tevékenység során régészeti lelet vagy annak tűnő tárgya kerül elő, a 24. § (1)-(2) bekezdése szerint kell eljárni.

A régészeti feltárások egyes formáira vonatkozó különleges előírások

Próbafeltárás

21. §⁵⁷ (1) A próbafeltárás célja

- a)⁵⁸ a terület régészeti érintettségének megállapítása,
- b)⁵⁹ régészeti lelőhelyek állapotának felmérése, jellegének, térbeli kiterjedésének és

⁵⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) b).

⁵⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 31. §. Hatályos: 2015. I. 1-től. A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) a). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

⁵⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 13.

⁵⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 32. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁵⁸ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 6. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

rétegsorainak megállapítása,

c)⁶⁰ a nyilvántartott régészeti lelőhely védetté nyilvánításának előkészítése során a lelőhelyek védelmi fokozatának megállapítása és osztályozása,

d) megelőző feltárás esetén a veszélyeztető forrásoknak, valamint a megelőző feltárás módjának és mértékének meghatározása,

e) nagyberuházás esetén az előzetes régészeti dokumentáció munkarészeként a régészeti érintettség meghatározása.

(2) A próbafeltárást a régészeti rétegsor aljáig kell elvégezni.

Megelőző feltárás

22. §⁶¹ (1) A nyilvántartott régészeti lelőhelynek a beruházással kapcsolatos földmunkával érintett részén megelőző régészeti feltárást kell végezni.

(2)⁶² A földmunkával járó beruházások előkészítése során előzetes régészeti dokumentáció készíthető, különösen a földterület-kiválasztáshoz és nyomvonal-kijelöléshez. Nem nagyberuházás esetén a beruházó az előzetes régészeti dokumentáció készítésével feltárássra jogosult intézményt bízhat meg.

(2a)⁶³ A földmunkával járó, nagyberuházásnak nem minősülő, új nyomvonalú, külterületi közútépítések előkészítése során a beruházó a régészeti érintettség felderítése érdekében a feltárássra jogosult intézménnyel előzetes régészeti dokumentációt köteles készíttetni a kerékpárút kivételével.

(2b)⁶⁴ A nagyberuházásnak nem minősülő, földmunkával járó beruházások előkészítése során az előzetes régészeti dokumentáció tartalmi elemeire a 23/C. § (2) és (5) bekezdésében, valamint a 23/D. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.

(3) A nyilvántartási adatok és - ha rendelkezésre áll - az előzetes régészeti dokumentáció adatai, valamint a beruházás régészeti örökségre gyakorolt hatása alapján a védettségi fokozat figyelembevételével a hatóság - jogszabályban meghatározottak szerint - a megelőző feltárás keretében

a) régészeti megfigyelést ír elő, ha

aa) a tervezett tevékenység nem vagy csak csekély mértékben érinti a nyilvántartott régészeti lelőhelyet és a régészeti örökség elemeit,

ab) a régészeti örökség elemeinek előfordulása szórványos,

ac) a beruházással kapcsolatos földmunka mélysége nem éri el a régészeti örökség elemeinek jelentkezési szintjét,

ad) a nyilvántartott régészeti lelőhely beruházással érintett területét korábban földmunkával bolygatták, vagy

ae) a beruházás műszaki jellege miatt a régészeti feladatellátás más módon nem végezhető el,

b) próbafeltárást ír elő - jogszabályban meghatározott kivételekkel -, ha

ba) előzetes régészeti dokumentáció nem áll rendelkezésre, vagy annak készítéséhez jogszabályban meghatározottak szerint nem végeztek próbafeltárást,

⁵⁹ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 6. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁶⁰ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 6. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁶¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 33. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁶² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 14.

⁶³ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 7. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁶⁴ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 7. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

bb) földkiemeléssel nem járó alapozási technikával tervezett beruházás valósul meg,
bc) a nyilvántartott régészeti lelőhely jellege, intenzitása, térbeli kiterjedése vagy rétegsora nem ismert,

c) teljes felületű feltárást ír elő, ha

ca) a beruházással érintett lelőhely vagy lelőhelyrész hazánk múltjának kiemelkedő fontosságú forrása,

cb) a beruházás történeti városmag területén valósul meg,

d) teljes felületű feltárást írhat elő, ha a feltárás a tudományos ismereteket várhatóan jelentős új eredményekkel gazdagítja.

(4) A hatóság a (3) bekezdés *a)-d)* pontjában meghatározott régészeti feladatokat a lelőhely különböző részei vonatkozásában eltérően is meghatározhatja.

(5) Megelőző feltárást végezhet

a) a régészeti gyűjtőkörrel és a feltárás helye szerinti gyűjtőterülettel rendelkező területi múzeum (a továbbiakban: területi múzeum), Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum, ha a beruházással érintett terület nem lépi túl a területi múzeum gyűjtőterületét;

b) a gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeum, ha

ba) nincs területi múzeum a beruházással érintett területen,

bb) a területi múzeum kapacitása nem teszi lehetővé az önálló feladatellátást,

bc) a beruházással érintett terület túllépi a területi múzeum gyűjtőterületét.

(6) Az (5) bekezdés *b)* pont *bb)* alpontja szerinti kapacitás rendelkezésre állásáról a területi múzeum a beruházó megkeresésére nyolc napon belül nyilatkozni köteles.

(7) Az (5) bekezdés *b)* pont *bb)-bc)* alpontja esetében a megelőző feltárás elvégzésébe a területi múzeumot kapacitása erejéig kötelezően be kell vonni.

(8) Régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe más feltárással jogosult intézmény és - kizárólag alvállalkozóként - jogszabályban meghatározott eljárás szerint akkreditált, feltárással nem jogosult szervezet (a továbbiakban: akkreditált szervezet) vonható be.

(9) A megelőző feltárás költségei magukba foglalják a régészeti feltárás terepi munkavégzésén túl - beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is - a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás költségeit. A feltárást végző intézmény köteles a tényleges felhasználásról jogszabályban meghatározott módon elszámolni.

(10) A megelőző feltárással vonatkozóan a feltárással jogosult intézmény és a beruházó írásbeli szerződést köt. A szerződés tartalmazza a feltárás módját, időtartamát, a feltárással jogosult intézmény által végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb szakmai feltételeket.

(11) A (10) bekezdés szerinti szerződést a feltárással jogosult intézménynek és a beruházónak a jogszabályban meghatározott adattartalomnak a beruházó által történő rendelkezésre bocsátásától számított 15 napon belül kell megkötöni.

23. §⁶⁵ (1) Megelőző feltárás esetén a teljes felületű feltárást legalább az engedélyezési vagy kiviteli terv szerinti földmunkával érintett mélységig kell elvégezni azzal, hogy a földmunkával érintett mélység szintjén lévő régészeti leletek és emlékek egészét fel kell tárni.

(2) A régészeti feltáráshoz kapcsolódó régészeti földmunka megvalósításáról a beruházó köteles gondoskodni.

(3) Ha a megelőző feltárás módja régészeti megfigyelés, akkor a földmunkát a feltárás vezetőjének irányításával kell végezni.

(4) Teljes felületű feltárás során régészeti megfigyelés nem végezhető.

⁶⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 34. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

23/A. §⁶⁶ A régészeti örökség védelme és a beruházások hatékonyabb megvalósítása érdekében a nyilvántartott régészeti lelőhelyen kívüli földmunka esetén a régészeti feltárássra a 22. § (10)-(11) bekezdésében foglalt követelmények szerinti szerződés köthető.

Nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó előírások⁶⁷

23/B. §⁶⁸ (1) Nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra - beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését - a megelőző feltárássra vonatkozó szabályokat a 23/C-23/F. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátás vonatkozásában évente akkreditációs eljárást kell lefolytatni jogszabályban meghatározottak szerint.

(3) Az elnyert akkreditációt legalább két évente felül kell vizsgálni jogszabályban meghatározottak szerint.

(4) Az akkreditációt vissza kell vonni

a) ha az akkreditáció elnyerésének feltételei már nem állnak fenn, vagy

b) a 27/A. § (3) bekezdésében foglaltak esetén.

Előzetes régészeti dokumentáció⁶⁹

23/C. §⁷⁰ (1)⁷¹ Nagyberuházás esetén - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni.

(2)⁷² Előzetes régészeti dokumentációnak minősül a hatástanulmány is, ha a tartalmát és az elkészítéséhez alkalmazott módszereket tekintve megfelel az előzetes régészeti dokumentáció fogalmi feltételeinek, és alkalmas az elvégzendő régészeti feladatellátás módjának, valamint idő- és költségvonzatának meghatározására.

(3)⁷³ Az előzetes régészeti dokumentációt a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv készíti el.

(4)⁷⁴ Az előzetes régészeti dokumentáció adattartalmának meghatározásához a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megkeresésére a gyűjtőterületén érintett múzeum köteles a szakmai adatbázisában szereplő adatot ingyenesen, teljességi nyilatkozattal nyolc napon belül a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv rendelkezésére bocsátani.

(5) Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során - a jogszabályban meghatározott kivételekkel - próbafeltárást kell végezni, amely nem a megelőző feltárással részét képezi.

(6)⁷⁵ A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv az előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe más feltárással jogosult intézményt, és - kizárólag alvállalkozóként - akkreditált szervezetet vonhat be.

⁶⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 35. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 15.

⁶⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 36. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁶⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 36. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁶⁹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 37. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁷⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 37. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁷¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 16.

⁷² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 17.

⁷³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) c).

⁷⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 18., 19.

⁷⁵ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) d).

*Feltárási projektterv*⁷⁶

23/D. §⁷⁷ (1) Az előzetes régészeti dokumentáció záródokumentuma a feltárási projektterv.

(2)⁷⁸ A feltárási projektterv meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A feltárási projektterv tartalmazza továbbá a projektterv készítésének időpontjában irányadó szabályok szerint, valamint a 23/E. § (2) bekezdése alapján a régészeti feladatellátást végző, feltáráásra jogosult intézményt. A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a projekttervben határozza meg a nagyberuházás régészeti területi jellemzői és előkészítettsége alapján a régészeti feladatellátás területi szakaszait és a szakaszolás indokait.

(3)⁷⁹ A feltárási projektterv elkészítésébe a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv jogszabályban meghatározottak szerint örökségvédelmi szakmai tanácsadó testületet vonhat be.

(4)⁸⁰ A feltárási projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a beruházó részére megküldi. A beruházó a feltárási projekttervet véleményezheti, módosítását, kiegészítését javasolhatja. A véleményt figyelembe kell venni, ha az műszaki és pénzügyi szempontból a régészeti feladatellátást akadályozó tényeken alapul.

(5)⁸¹ A beruházó által elfogadott projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megküldi a projekttervben szereplő, a régészeti feladatellátás elvégzésére megjelölt intézménynek.

*Nagyberuházáshoz kapcsolódó megelőző feltárási és elfedés*⁸²

23/E. §⁸³ (1) A nagyberuházást megelőző feltárási elvégzésére csak a terület rendelkezésre állása esetén köthető szerződés.

(2)⁸⁴ A nagyberuházást megelőző feltárást csak akkreditált, feltáráásra jogosult intézmény (a továbbiakban: akkreditált intézmény) vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv végezheti jogszabályban meghatározottak szerint.

(2a)⁸⁵ A beruházó a szerződéskötés szándékáról a feltárási projekttervben megjelölt, feltáráásra jogosult akkreditált intézményt és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szervet egyidejűleg értesíti, elektronikus úton is.

(2b)⁸⁶ Ha az akkreditált intézmény a megelőző feltáráshoz vonatkozó szerződést a 22. § (11) bekezdésében meghatározott 15 napos határidőn belül nem köti meg, akkor a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv gondoskodik a régészeti feladatellátás elvégzéséről.

(3)⁸⁷ A megelőző feltárási elvégzésébe az akkreditált intézmény vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a gyűjtőterületén érintett területi múzeumot vagy a gyűjtőterületén érintett

⁷⁶ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 38. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁷⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 38. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁷⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) e).

⁷⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) e).

⁸⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) e).

⁸¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) e).

⁸² Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 39. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁸³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 39. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁸⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) f).

⁸⁵ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 8. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁸⁶ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 8. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁸⁷ Módosította: 2015. évi LXXIX. törvény 14. § b), 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) f).

megyei hatókörű városi múzeumot - annak kapacitása erejéig - bevonhatja.

(4)⁸⁸ Régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározottak szerinti elvégzésébe kizárólag akkreditált intézmény vagy akkreditált szervezet vonható be. Akkreditált szervezet a megelőző feltárás elvégzésében csak az akkreditált intézmény vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv alvállalkozójaként vehet részt.

(5) Nagyberuházás megvalósítása esetén a kivitelezés földmunkái régészeti megfigyelés mellett végezhetőek.

(6)⁸⁹ A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti megfigyelést jogszabályban meghatározottak szerint akkreditált intézménynek vagy a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szervnek kell végezni.

(7) A régészeti megfigyelés során előkerülő régészeti lelőhelyek feltárási módjáról és feltételeiről jogszabályban meghatározottak szerint a hatóság dönt.

(8) Ha a nagyberuházás esetén végzett régészeti feladatellátás idő- és költséghatára a teljes területű feltárást nem teszi lehetővé, és a beruházó nyilatkozata alapján az elfedés műszakilag megvalósítható, a lelőhely jogszabályban meghatározott módon elfedhető. A nyilvántartott régészeti lelőhely elfedése a lelőhely fizikai állapotromlását nem eredményezheti.

(9) Ha a beruházó nyilatkozata alapján az elfedés műszakilag nem valósítható meg, akkor a régészeti megfigyelés keretében régészeti bontómunkát kell végezni.

Nagyberuházás esetén végzett régészeti feladatellátás idő- és költséghatára⁹⁰

23/F. §⁹¹ (1)⁹² Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzett próbafeltárás időtartama a próbafeltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 - régészeti feltárás elvégzésére jogszabályban meghatározottak szerint alkalmas - nap. A próbafeltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama legfeljebb 10 nap lehet, amely a próbafeltárás időtartamába nem számít bele. A beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat.

(2)⁹³ A feltárási projekttervet a próbafeltárások elvégzését követő 10 napon belül kell elkészíteni, kivéve, ha a beruházó és a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ennél hosszabb időtartamban állapodik meg.

(3) Teljes területű feltárás esetén a feltárás időtartama a feltárás céljára a beruházótól a földmunkával érintett munkaterületnek vagy régészeti területi szakasznak régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 - régészeti feltárás elvégzésére jogszabályban meghatározottak szerint alkalmas - nap. A beruházó és az akkreditált intézmény ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat. A teljes területű feltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama a teljes területű feltárás időtartamába nem számít bele.

(4) A nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feltárással összefüggő rendelkezések alkalmazásában - tekintet nélkül a nagyberuházás szakaszolására - a beruházás teljes bekerülési

⁸⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) f).

⁸⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 20.

⁹⁰ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 40. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁹¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 40. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁹² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) g).

⁹³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (1) g).

költsége a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 47-51. §-ában meghatározott tételek tervezett összege.

(5) A beruházó legkésőbb a próbafeltárás megkezdése előtt köteles a beruházás teljes bekerülési költségéről nyilatkozatot tenni.

(6) A beruházót terheli az előzetes régészeti dokumentáció - beleértve a próbafeltárást -, a teljes felületű feltárás, valamint a régészeti megfigyelés és az elfedés régészeti előkészítésének költsége.

(7) Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítésének költségei - nemzetgazdasági szempontból indokolt esetben - a központi költségvetésből fedezhetőek.

(8)⁹⁴ Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 0,35 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja.

(8a)⁹⁵ Az előzetes régészeti dokumentáció készítésének költsége

a) tartalmazza a végleges leletbefogadást,

b) nem tartalmazza a próbafeltáráshoz szükséges gépi földmunka, továbbá a munka- és balesetvédelmi szabályok betartásához szükséges műszaki feltételek biztosításának költségét.

(9)⁹⁶ A teljes felületű feltárás költségei nem haladhatják meg a beruházás teljes bekerülési költségének 1 százalékát, kivéve, ha a beruházó ennél magasabb összeg megfizetését vállalja. Az összeg tartalmazza a teljes felületű feltárás terepi munkavégzésén túl - beleértve a feltárás munkafeltételei biztosítását is - a jogszabályban meghatározott tartalmú dokumentálás és az elsődleges leletfeldolgozás, valamint a végleges leletbefogadás költségeit.

(10) A beruházó a megelőző feltárás elvégzésére az akkreditált intézménnyel írásbeli szerződést köt. Az akkreditált intézmény köteles a tényleges felhasználásról jogszabályban meghatározott módon elszámolni.

(11) A feltárássra jogosult intézmény a teljes felületű feltárás és az elfedés régészeti előkészítésének összköltségei 10 százalékának erejéig tartalékot képezhet az esetleges régészeti többletköltségekre. A tartalék a beruházó és a feltárást végző intézmény közötti megállapodás alapján használható fel.

*A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési
infrastruktúra-beruházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó
különös előírások⁹⁷*

23/G. §⁹⁸ (1)⁹⁹ A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás (a továbbiakban: közlekedési infrastruktúra-beruházás) esetén a régészeti feladatellátásra - beleértve az előzetes régészeti dokumentáció készítését - a megelőző feltárássra vonatkozó, valamint a 23/B-F. §-ban foglalt rendelkezéseket az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

⁹⁴ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 9. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁹⁵ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 9. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁹⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 21.

⁹⁷ Beiktatta: 2015. évi LXXIX. törvény 12. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁹⁸ Beiktatta: 2015. évi LXXIX. törvény 12. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁹⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 22.

(1a)¹⁰⁰ A közlekedési infrastruktúra-beruházás esetén a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a gyűjtőterületén érintett akkreditált megyei hatókörű városi múzeum bevonásával gondoskodik

a) a megelőző feltárás,

b) a kivitelezés során ellátandó régészeti megfigyelés, valamint

c) a 23/G. § (8) bekezdésében meghatározott miniszteri döntés szerinti régészeti feladatellátás elvégzéséről, amelynek érdekében megkeresi a gyűjtőterületén érintett akkreditált megyei hatókörű városi múzeumot.

(1b)¹⁰¹ Ha a gyűjtőterületén érintett akkreditált megyei hatókörű városi múzeum a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv megkeresésére öt napon belül nem válaszol, vagy a válaszában foglaltak nem felelnek meg a jogszabályi előírásoknak, akkor a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a gyűjtőterületén érintett akkreditált megyei hatókörű városi múzeum bevonása nélkül gondoskodhat a régészeti feladatellátás elvégzéséről.

(1c)¹⁰² Az (1a) bekezdésben meghatározott feladatok elvégzésébe jogszabályban meghatározott módon bevonható

a) a gyűjtőterületén érintett területi múzeum,

b) akkreditált, feltárássra jogosult intézmény,

c) akkreditált szervezet.

(2) A jogszabályban meghatározott járulékos régészeti feladatellátásba vagy a régészeti feladatellátás jogszabályban meghatározott egyes régészeti szaktevékenységeibe nem akkreditált intézmény vagy szervezet is bevonható.

(3) Az előzetes régészeti dokumentáció készítése során végzendő próbafeltárás és az azt követő megelőző feltárás mielőbbi megkezdése érdekében a beruházónak az érintett beruházási szakaszon lévő földterületek birtokbavételét követően haladéktalanul meg kell tennie az átadáshoz szükséges intézkedéseket.

(4)¹⁰³ A próbafeltárás és a teljes felületű feltárás időtartama a beruházó által a földmunkával érintett munkaterületnek (a régészeti feladatellátás azon található valamennyi területi szakaszának) régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotörögztítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított 30-30 nap. A próbafeltáráshoz kapcsolódó gépi földmunka időtartama legfeljebb 10 nap lehet, amely a próbafeltárás időtartamába nem számít bele. A beruházó és a feltáró intézmény ennél hosszabb időtartamban is megállapodhat. A feltáráshoz szükséges technikai felszerelés biztosításának költsége a 23/F. § (9) bekezdés szerinti 1%-on felül elszámolható költség annak érdekében, hogy a régészeti feltárást a jogszabályban meghatározottak szerint feltárássra alkalmas napon kívüli napokon is végezni lehessen.

(5) A feltárásokat a régészeti feladatellátás beruházó által a (4) bekezdés szerint átadott területi szakaszán egyszerre kell végezni.

(6) A feltárási engedélyben meghatározott teljes felületű feltárás elvégzését követően a feltárással érintett régészeti területi szakaszon régészeti feltárássra már nem kerül sor.

(7) A beruházás kivitelezésekor történő régészeti megfigyelés során régészeti lelőhely vagy lelet váratlan előkerülése a kivitelezés ütemét nem hátráltathatja. Ha elháríthatatlan külső okból (így különösen belvíz, árvíz, egyéb természeti katasztrófa esetén) a régészeti megfigyelés nem végezhető, vagy ha a régészeti megfigyelés során előkerült régészeti lelőhely vagy lelet a

¹⁰⁰ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 10. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁰¹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 10. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁰² Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 10. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁰³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 23.

kivitelezés hátráltatása nélkül régészeti bontómunka keretében nem menthető, a régészeti megfigyelést végző intézmény haladéktalanul értesíti a minisztert.

(8) A kivitelezést az értesítést követő 9. napon folytatni kell, kivéve, ha ezt megelőzően a miniszter a (7) bekezdésben foglalt feltételek fennállása miatt elrendelte a feltárást és erről a beruházót értesítette. A miniszter által elrendelt feltárást a döntés kézhezvételétől számított 30 napon belül kell elvégezni. A miniszter döntéséről a beruházót, a feltáró intézményt és a hatóságot értesíti. A miniszter döntése szerinti régészeti feladatellátás hatósági engedély nélkül végezhető.

Mentő feltárás

24. §¹⁰⁴ (1) A régészeti emlékek és leletek előkerülése esetében is gondoskodni kell a régészeti örökség elemeinek helyszíni megőrzéséről. Ha a helyszíni megőrzésre nincs lehetőség, mentő feltárást kell végezni. Mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerinti intézmény jogosult.

(2) Ha régészeti feltárás nélkül régészeti emlék, lelet vagy annak tűnő tárgy kerül elő, a felfedező, a tevékenység felelős vezetője, az ingatlan tulajdonosa, az építtető vagy a kivitelező köteles

a) az általa folytatott tevékenységet azonnal abbahagyni,

b)¹⁰⁵ a jegyző útján a hatóságnak azt haladéktalanul bejelenteni, amely arról haladéktalanul tájékoztatja a mentő feltárás elvégzésére a 22. § (5) bekezdése szerint feltárásra jogosult intézményt, valamint

c) a tevékenységet szüneteltetni, továbbá a helyszín és a lelet őrzéséről - a felelős őrzés szabályai szerint - a feltárásra jogosult intézmény intézkedéséig gondoskodni.

(3) A feltárásra jogosult intézmény köteles a mentő feltárást haladéktalanul megkezdeni, és folyamatosan - az elvárható ütemben - végezni, az előkerült régészeti leletet ideiglenesen elhelyezni.

(4)¹⁰⁶ Ha a mentő feltárást nem lehet 30 nap alatt elvégezni, a hatóság hivatalból vagy a feltárást végző intézmény javaslatára ideiglenesen védetté nyilváníthatja a földterületet.

(5)¹⁰⁷ A feltárást végző intézmény köteles a feltárás befejezését követő 30 napon belül a lelőhely ismertté vált adatait jogszabályban meghatározott módon bejelenteni. A lelőhelyet a hatóság nyolc napon belül nyilvántartásba veszi.

25. §¹⁰⁸ A mentő feltárást végző múzeum jogosult a leletmentésre fordított költségeinek megtérítésére, amennyiben az állam nem mond le javára a régészeti leletek tulajdonjogáról. A költségek iránti igényt a hatósághoz kell benyújtani.

26. §¹⁰⁹ A korábban ismeretlen, régészeti nyilvántartásban nem szereplő régészeti lelőhely, illetve lelet feltáráson kívüli felfedezője vagy bejelentője jogszabályban meghatározottak szerint elismerésben részesíthető.

A RÉGÉSZETI ÖRÖKSÉG FELTÁRÁST KÖVETŐ VÉDELME¹¹⁰

¹⁰⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 41. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁰⁵ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 11. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁰⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 24.

¹⁰⁷ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) b).

¹⁰⁸ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

¹⁰⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 42. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹¹⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 43. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

27. §¹¹¹ (1) A feltárást végző intézmény köteles a feltárás során a régészeti örökség elemeinek őrzését biztosítani. A feltárás befejezésével egyidejűleg gondoskodni kell a régészeti örökség feltárt elemeinek megfelelő védelméről, állapotának stabilizálásáról és további fenntartásáról.

(2) Az állapotváltozással járó felmérési, vizsgálati, kutatási munkák elvégzését követően a terepet helyre kell állítani, kivéve megelőző feltárás esetén, vagy ha a kutatást a régészeti emlék bemutatása követi.

(3) A hatóság az (1) és (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően is rendelkezhet.

(4)¹¹² A régészeti emlékek kezeléséről - a feltárás eredményének, a terület adottságainak, a földmunkával járó, tervezett beruházás műszaki tartalmának ismeretében - külön jogszabály rendelkezik.

RÉGÉSZETI LELETEK ELSŐDLEGES FELDOLGOZÁSA¹¹³

27/A. §¹¹⁴ (1) A régészeti feltárás dokumentálását és az előkerült régészeti leletek elsődleges feldolgozását a feltárást végző intézménynek jogszabályban meghatározottak szerint kell elvégeznie.

(2)¹¹⁵ Az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesítését és annak megfelelőségét a hatóság jogszabályban meghatározottak szerint ellenőrzi.

(3)¹¹⁶ Ha a feltáró intézmény a feltárási dokumentáció benyújtására és az elsődleges leletfeldolgozásra irányuló kötelezettségének jogszabályban meghatározott határidőig nem tesz eleget, a hatóság örökségvédelmi bírsággal sújti, valamint kötelezettségének teljesítéséig további feltárási engedélyt nem kaphat, feltárást nem végezhet, feltárásban nem működhet közre.

(4) A (3) bekezdésben foglalt mulasztás akkreditált intézmény esetén az akkreditáció elvesztésével jár.

27/B. §¹¹⁷ (1) A régészeti feltárás során előkerült leletek ideiglenes elhelyezéséről (őrzéséről, állagmegóvásáról), azok végleges befogadásáig a feltárást végző intézmény köteles gondoskodni.

(2) A régészeti feltárás során előkerült leletek végleges befogadásáról

a) a területi múzeum, Budapesten a Budapesti Történeti Múzeum gondoskodik, ha a feltárás csak annak gyűjtőterületére terjed ki,

b) a megyei hatókörű városi múzeum gondoskodik, ha a feltárással érintett területen nincs területi múzeum, vagy a feltárással érintett terület túlnyúlik annak gyűjtőterületén,

c) a Magyar Nemzeti Múzeum gondoskodik, ha az a)-b) pont szerint a gyűjtőterületén érintett múzeum nem tudja biztosítani a leletanyag végleges befogadását.

(3) A Magyar Nemzeti Múzeum által végzett tervásatás esetén a leletanyag végleges befogadására a Magyar Nemzeti Múzeum jogosult.

(4) A befogadó múzeumot illeti meg a végleges leletbefogadás költségeinek megfelelő összeg, amely a befogadott leletek mennyiségével arányos egyszeri költségek, különösen a gyűjteményi alaplertárba vétele és a raktárkapacitás bővítésének fedezetére szolgál.

¹¹¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 43. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹¹² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 25.

¹¹³ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 44. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹¹⁴ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 44. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹¹⁵ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 26.

¹¹⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 27.

¹¹⁷ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 44. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

(5)¹¹⁸ Ha a feltárást nem a befogadó múzeum végzi, a végleges leletbefogadás költségeiről a feltáró intézmény és a befogadó múzeum a kultúráért felelős miniszter e törvény felhatalmazása alapján kiadott, az elsődleges leletfeldolgozás és a leletanyag végleges befogadásának szabályaira vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint megállapodást köt.

(6)¹¹⁹ Előzetes régészeti dokumentáció keretében végzett régészeti feltárás esetén előkerült leletanyag végleges befogadásáért legfeljebb a feltárás régészeti költségének 10%-áig terjedő összeg illeti meg a befogadó múzeumot e kötelezettsége teljesítésekor.

2. Fejezet

MŰEMLÉKVÉDELEM

ÁLTALÁNOS FELADATOK

28. § A műemlékvédelem feladata:

a)¹²⁰ a műemléki értékek felkutatása, tudományos kutatása, értékelése és számba vétele, dokumentálása, nyilvántartása, védetté nyilvánítása és a védendő sajátos területek meghatározása,

b)¹²¹ a védett műemléki értékek, valamint a műemlékek, a műemlékvédelem sajátos tárgyai környezetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, védelme, valamint eszmei értékükkel összhangban álló hasznosításuk biztosítása,

c)¹²² a védett műemléki értékek fenntartása és az értékvédelmet szolgáló fejlesztése összhangjának megteremtése,

d)¹²³ tudományos alap kutatások és oktatás, szakirányú szakképzés, ismeretterjesztés.

A MŰEMLÉKI ÉRTÉKEK VÉDELME¹²⁴

Általános védelem¹²⁵

28/A. §¹²⁶ (1) A nyilvántartott műemléki értékek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

(2)¹²⁷ A műemléki érték nyilvántartásba vétele a hatóságnál kezdeményezhető, a nyilvántartásba vétel szabályait jogszabály állapítja meg.

(2a)¹²⁸ A műemléki érték nyilvántartásba vétele ügyében ügyfélnek minősül a nyilvántartásba vételi kezdeményezéssel érintett ingatlan tulajdonosa, tulajdonosi joggyakorlója, vagyongekezelője, társasház esetén tulajdonosi közössége, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az

¹¹⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 12. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹¹⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 12. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹²⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 28.

¹²¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 29.

¹²² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 30.

¹²³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 31.

¹²⁴ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 45. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹²⁵ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 45. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹²⁶ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 45. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹²⁷ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 32.

¹²⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 13. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

(3)¹²⁹ A nyilvántartásba vételről szóló döntés végrehajtható, ha a műemléki értéket megsemmisülés vagy értékeinek eltűnése fenyegeti.

(4)¹³⁰ A nyilvántartott műemléki érték védelmének részletes szabályait jogszabályban kell meghatározni.

VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS

A nyilvántartott műemléki értékek műemlékké nyilvánítása¹³¹

29. §¹³² (1)¹³³ Műemlékké a nyilvántartásba vett műemléki érték nyilvánítható. A nyilvántartott műemléki érték műemlékké nyilvánítása hivatalból indul vagy a hatóságnál jogszabályban meghatározott módon kezdeményezhető.

(2)¹³⁴ A műemlékké nyilvánítás tudományos előkészítését a hatóság folytatja le.

(3)¹³⁵ A védelem alá vonni tervezett sajátos területen álló ingatlan, valamint a nyilvántartott műemléki érték ingatlan esetén

a) a 28/A. § (2a) bekezdésében meghatározott jogosultakat, és

b) a jogszabályban meghatározott egyéb érintett személyt és szervezetet

jogszabályban meghatározott módon értesíteni kell a műemlékké nyilvánítás tudományos előkészítésének befejezéséről.

(4)¹³⁶ A műemlékké nyilvánításról a tulajdonos (tulajdonosi joggyakorló) vagy tulajdonosi közösség és a települési - a fővárosban a fővárosi kerületi - polgármester véleményét jogszabályban meghatározott módon ki kell kérni.

30. §¹³⁷

Az ideiglenes műemléki védettség¹³⁸

31. §¹³⁹ (1)¹⁴⁰ A hatóság:

a) a nyilvántartott műemléki értéket a védetté nyilvánítás előkészítésének megindításával egyidejűleg, vagy

b) ha a nyilvántartott műemléki értéket megsemmisülés vagy értékeinek eltűnése fenyegeti, soron kívül, a jogszabályban meghatározott tartalmú értékvizsgálat alapján legfeljebb egyéves

¹²⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § b).

¹³⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 33.

¹³¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 46. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹³² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 46. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹³³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 34.

¹³⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) c).

¹³⁵ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 14. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹³⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 35.

¹³⁷ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 2012. évi CXCI. törvény 31. § e).

Hatálytalan: 2013. I. 1-től.

¹³⁸ Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § b).

¹³⁹ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 11. §. Hatályos: 2006. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokra kell alkalmazni.

¹⁴⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 47. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

időtartamra ideiglenes védelem alá helyezheti, és a határozat fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását rendelheti el.

(2)¹⁴¹ Az ideiglenes védelem nem hosszabbítható meg.

(3)¹⁴² Az ideiglenes műemléki védelem alatt álló ingatlanra - a 68. § kivételével - a műemlékekre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(4)¹⁴³ Az ideiglenes védelem megszűnik a határozatban megjelölt időtartam elteltével, illetve a műemlékké nyilvánításról szóló rendelet hatálybalépésével.

(4a)¹⁴⁴ Az ideiglenes műemléki védettség ismételen nem rendelhető el.

(5)¹⁴⁵ Ha a hatóság a műemlékké nyilvánítás előkészítése során megállapítja, hogy a védetté nyilvánítás nem indokolt, az ideiglenes védettséget meg kell szüntetni. Az ideiglenes műemléki védettség elrendeléséről és megszüntetéséről a 29. § (3) bekezdésében felsoroltakat értesíteni kell.

A műemléki védettség létrejötte¹⁴⁶

32. §¹⁴⁷ A nyilvántartott műemléki értékeket a miniszter rendeletben nyilvánítja műemlékké, aminek tartalmaznia kell:

a) a védetté nyilvánítás tényét,

b) a védetté nyilvánított műemléki érték meghatározását, a védelem célját,

c) a védelem fajtáját (műemlék, műemléki terület),

d)¹⁴⁸ az egyedileg védett ingatlanra (ingatlanrészre) vonatkozó, elővásárlási joggal kapcsolatos rendelkezést, ha a védetté nyilvánítást megalapozó érték kiemelkedő jelentősége indokolja,

e)¹⁴⁹ a műemléknek kormányrendeletben meghatározott szempontjai szerinti kategóriába sorolását,

f) a műemlék ingatlan (ingatlanrész) és a műemléki terület meghatározását, az azonosításához szükséges helyrajzi adatokkal.

32/A. §¹⁵⁰ A hatóság évente legalább egyszer javaslatot tesz a nyilvántartott műemléki értékek műemlékké nyilvánítására.

32/B. §¹⁵¹ A műemléki védettség a védett műemléki érték értékleltárba vett, műemléki értéket megalapozó, hiteles alkotórészeire, tartozékaira, valamint beépített berendezési tárgyaira is kiterjed.

33. §¹⁵² Egyes jelentős történeti és kulturális értékű, illetve veszélyeztetett helyzetű műemlékek és műemlékegyüttesek fokozott védelmét biztosítani kell.

34. §¹⁵³ A műemléket, valamint indokolt esetben fontosabb megközelítési pontjain a védett

¹⁴¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 47. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁴² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 47. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁴³ Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § c).

¹⁴⁴ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 15. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁴⁵ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2014. évi CVI. törvény 80. § d).

¹⁴⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 48. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁴⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 48. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁴⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 36.

¹⁴⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § c).

¹⁵⁰ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 48. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) d).

¹⁵¹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 16. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁵² Megállapította: 2011. évi CXCVI. törvény 28. § (1). Hatályos: 2011. XII. 31-től.

¹⁵³ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

területet a hatóság a jellemző adatokat ismertető „Műemlék” feliratú táblával jelöli meg.

A védettség megszüntetése

35. §¹⁵⁴ (1) A védettség megszüntetésére akkor kerülhet sor, ha a védett műemléki érték

- a) megsemmisült,
- b) a védelem alapját képező értékeit helyreállíthatatlanul elvesztette,
- c)¹⁵⁵ a szakmai ismérveknek nem felel meg,
- d)¹⁵⁶ a műemlékké nyilvánítás céljának nem felel meg, vagy
- e)¹⁵⁷ áthelyezése vagy telekalakítása következtében az adott telken a védett érték nem található meg.

(2) A műemléki védettség megszüntetésére irányuló eljárásra a műemlékké nyilvánításra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3)¹⁵⁸ Nyilvántartott műemléki értéket az (1) bekezdés a), b) és e) pontja szerinti esetekben a nyilvántartásból jogszabályban meghatározott módon törölni kell.

(4)¹⁵⁹ Az (1) bekezdés c) és d) pontja szerinti esetekben az általános védelem értékvizsgálat elvégzését követően tartható fenn.

A műemlékek kategóriába sorolása¹⁶⁰

35/A. §¹⁶¹ (1)¹⁶² A nyilvántartott műemléki értéket a műemlékké nyilvánítás során I. vagy II. örökségvédelmi kategóriába kell sorolni. A kategóriába sorolás szempontjait és a kategóriából eredő joghatásokat kormányrendelet határozza meg.

(2) Műemlék kategóriába sorolása jogszabályban meghatározottak szerint módosítható.

A MŰEMLÉKVÉDELEM SAJÁTOS TÁRGYAI

Történeti kertek

36. §¹⁶³ (1)¹⁶⁴ A történeti kert történeti vagy művészeti értékkel bíró, önállóan vagy más műemléki értékhez kapcsolódóan, illetve a történeti településszerkezet részeként megjelenő kertépítészeti alkotás, zöldfelület vagy park.¹⁶⁵

¹⁵⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 49. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁵⁵ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § d).

¹⁵⁶ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 37.

¹⁵⁷ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 17. § (1). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁵⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 38.

¹⁵⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 17. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁶⁰ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 50. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁶¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 50. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁶² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 39.

¹⁶³ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 13. §. Hatályos: 2006. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokra kell alkalmazni.

¹⁶⁴ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 40.

¹⁶⁵ Lásd: 9/2006. (IX. 25.) OKM rendelet.

(2)¹⁶⁶ A kiemelkedő jelentőségű történeti kert általános védelemben részesíthető, műemlékké nyilvánítható.¹⁶⁷

(3) A történeti kertet lehetőleg eredeti rendeltetésének megfelelően, teljes eredeti területére kiterjedően kell védelem alá helyezni.¹⁶⁸

(4)¹⁶⁹ A műemléki védelem alatt álló történeti kert egésze nem számolható fel, annak védett részei nem szüntethetők meg.

Történeti temetkezési helyek¹⁷⁰

37. §¹⁷¹ (1)¹⁷² Védelemben kell részesíteni azokat a történeti temetkezési helyeket (történeti temetőket és temetkezési emlékhelyeket) vagy ezek meghatározott részeit, különösen a sírjeleket, síremlékeket, sírépítményeket, amelyek műemléki értékei a magyar történelem, a vallás, a kultúra és művészet sajátos kifejezői, illetve emlékei.

(2) Műemléki védelemben részesíthető:

a) a temető egész területe;

b) a temető körülhatárolt területrésze;

c) a sírjel, síremlék, sírépítmény;

d) síremlékcsoportok, sírjel, sírépítmény együttesek, vagy azok megjelenése, látványa;

e) a temető egyéb építménye, tartozéka, illetve eleme;

f) temetkezési emlékhely.

(3)¹⁷³ Műemléki védelem alatt álló történeti temetkezési hely, illetve azok részei nem szüntethetők meg, valamint e törvény alapján védett sírjel, síremlék, sírépítmény nem bontható el.

Műemléki területek

38. § Történeti tájként kell műemléki védelemben részesíteni az ember és a természet együttes munkájának eredményeként létrejött olyan kulturális (történeti, műemléki, művészeti, tudományos, műszaki stb.) szempontból jelentős, részlegesen beépített területet, amely jellegzetessége, egységessége révén topográfiailag körülhatárolható egységet alkot.

39. §¹⁷⁴ (1) Műemléki jelentőségű területként kell védeni a település azon részét, amelynek jellegzetes szerkezete, beépítésének módja, összképe, a tájjal való kapcsolata, terei és utcaképei, építményeinek együttese összefüggő rendszert alkotva történelmi jelentőségű és ezért műemléki védelemre érdemes.

(2)¹⁷⁵ A műemlék jogszabályban meghatározott környezete műemléki környezetnek minősül.

(3)¹⁷⁶

¹⁶⁶ Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § e).

¹⁶⁷ Lásd: 9/2006. (IX. 25.) OKM rendelet.

¹⁶⁸ Lásd: 9/2006. (IX. 25.) OKM rendelet.

¹⁶⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 18. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁷⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 41.

¹⁷¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 51. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁷² Végre nem hajtható módosítására lásd: 2014. évi CVI. törvény 80. § f). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 42.

¹⁷³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 43.

¹⁷⁴ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 17. §. Hatályos: 2013. I. 1-től.

¹⁷⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 52. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

40. §¹⁷⁷

40/A. §¹⁷⁸ A műemlékvédelem sajátos tárgyai körében védelem alatt álló valamennyi ingatlan esetében biztosítani kell az építészeti, településképi, valamint egyéb környezeti, természeti értékek fenntartható használatát és a hagyományos tájhasználat megőrzését.

A VÉDETT MŰEMLEKI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE¹⁷⁹

A védett műemléki értékek fenntartása¹⁸⁰

41. §¹⁸¹ (1)¹⁸² A védett műemléki érték fenntartásáról, jókarbantartásáról annak tulajdonosa (tulajdonosi jogok gyakorlója), vagyonkezelője, használója, vagy az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Tv.) meghatározott ingyenes használója (a továbbiakban együtt: tulajdonos) az Étv.-ben meghatározottak, valamint e törvény szerint köteles gondoskodni.

(2)¹⁸³ A védett műemléki értéket épségben, jellegük megváltoztatása nélkül kell fenntartani. A nyilvántartott műemléki érték, műemlék esetében a fenntartási, jókarbantartási kötelezettség a rendeltetésszerű és biztonságos használathoz szükséges műszaki állapot fenntartásán túlmenően kiterjed az azok sajátos értékeit képező építészeti, képző- és iparművészeti, valamint kertépítészeti alkotórészeire és tartozékaira, felszerelési tárgyaira.

(3) Ha a védettség csak az ingatlan meghatározott részét érinti, akkor a tulajdonos kötelezettségét - a nyilvántartott műemléki értéket vagy műemléket magában foglaló ingatlannak a védettség hatálya alá nem tartozó részei tekintetében - az általános építésügyi szabályok megfelelő alkalmazásával kell gyakorolni.

42. § (1)¹⁸⁴ Ha a műemlék tulajdonosának személye, lakóhelye, tartózkodási helye ismeretlen, a műemlék állagmegóvásáról vagy jókarbantartásáról - a tulajdonos költségére - a hatóság gondoskodik.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha a műemléki védettség alatt álló ingatlan tulajdonjogával összefüggésben per van folyamatban, és e miatt a műemléket érintő, halaszthatatlan munkálatok elvégzése késedelemmel járhat.

A védett műemléki értékek méltó használata és helyreállítása¹⁸⁵

43. §¹⁸⁶ (1) A védett műemléki értéket a műemléki értékéhez, jellegéhez, történelmi jelentőségéhez méltóan, a védett értékek veszélyeztetését kizáró módon kell használni, illetve hasznosítani.

¹⁷⁶ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § e). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

¹⁷⁷ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CXCI. törvény 31. § g). Hatálytalan: 2013. I. 1-től.

¹⁷⁸ Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 16. §. Módosította: 2012. évi CXCI. törvény 30. § 12.

¹⁷⁹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 44.

¹⁸⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 45.

¹⁸¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 53. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁸² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 46.

¹⁸³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 47.

¹⁸⁴ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2014. évi CVI. törvény 80. § g).

¹⁸⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 54. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § f).

¹⁸⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 54. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

(2) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt nemzeti vagyon körébe tartozó műemlék hasznosítása során az egyetemes vagy a nemzeti kultúrához kapcsolódó, közcélú rendeltetést előnyben kell részesíteni.

(3) A műemlékek használata és funkcióváltása során a műemléki értékeket nem veszélyeztető fenntartható használatnak és gazdasági fenntarthatóságnak van helye.

(4) A nyilvántartott műemléki érték használata során a műemléki értéket nem veszélyeztető fenntartható használatra kell törekedni.

(5) A műemlékek helyreállítása és használata során törekedni kell a történetileg összetartozó ingatlanokat, ingatlanrészeket egyesítő megoldásokra, továbbá a korábban - az eredeti műemléki érték csorbitásával - eltávolított, fellelhető és azonosítható alkotórészek, tartozékok és berendezési tárgyak visszahelyezésére.

(5a)¹⁸⁷ Védett műemléki érték korszerűsítése - különösen az energiahatékonyságra vonatkozó minimumkövetelmények betartása, az energia-megtakarítási célú felújítás - nem okozhatja a műemléki védelem alapját képező értékeinek helyreállíthatatlan sérülését, elvesztését.

(5b)¹⁸⁸ A védett műemléki érték egésze nem bontható le.

(5c)¹⁸⁹ A védett műemléki érték részlegesen akkor bontható le, ha

a) egyes részeinek, illetve szerkezeti elemeinek megmentése céljából szükséges,

b) helyreállításával kapcsolatban korábbi és jelentős építési korszak maradványának bemutatását, vagy a hiteles állapotát eltorzító idegen részek eltávolítását, illetve a műszaki állagbiztosítás vagy életveszély-elhárítás érdekében szükséges elkerülhetetlen beavatkozásokat célozza, vagy

c) utólag létesített, műemléki értékkel nem bíró építmény eltávolítását vagy terepszint megváltoztatását célozza

és a beavatkozás a méltó használat érdekében, az általános védelmet, illetve a műemlékké nyilvánítást megalapozó műemléki értékek helyreállíthatatlan sérelme nélkül megvalósítható.

(5d)¹⁹⁰ A műemlék telkén és a műemléki területen a műemléki értékkel nem bíró építmény bontása, új építmény létesítése során a védelmet megalapozó műemléki érték érvényesülésére jogszabályban meghatározottak szerint tekintettel kell lenni.

(6)¹⁹¹ A műemléki területen a területet érintő, jogszabályban meghatározott változtatást, beavatkozást a védett érték településképi, illetve tájképi megjelenésének és érvényesülésének kell alárendelni.

A műemlékek hasznosítására és tulajdonjogának átruházására irányuló jogügyletek¹⁹²

44. §¹⁹³ (1)¹⁹⁴ A miniszter jóváhagyása szükséges

a) az olyan jogügylet, melynek alapján a nemzeti vagyon körébe tartozó műemlék tulajdonjoga átruházásra kerül, vagy az egyéb módon kikerül a nemzeti vagyon köréből, vagy azon

¹⁸⁷ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 19. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁸⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 19. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁸⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 19. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹⁰ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 19. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § g).

¹⁹² Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 20. § (1). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 55. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

¹⁹⁴ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 20. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

osztott tulajdon létesül,

b) az olyan jogügylethez, amely az állami vagyon körébe tartozó műemléket - a jogszabályban foglaltak szerint, közérdekből alapított használati jog, vezetékjog, szolgálm kivételével - megterheli, biztosítékul adja,

c) az állami tulajdonban álló műemlék vagyonkezelőjének kijelöléséhez vagy annak megváltoztatásához,

d) vagyonkezelő hiányában az állami tulajdonban álló műemlék hasznosítására irányuló bármely jogügylethez.

(2)¹⁹⁵ Az (1) bekezdés szerinti előzetes jóváhagyás a jogügylet érvényességi kelléke.

(3)¹⁹⁶ A miniszter jóváhagyását megtagadhatja, ha az (1) bekezdésben meghatározott jogügylet a védettséget megalapozó értéket veszélyezteti, vagy az a védett érték egységes tulajdonosi szerkezetének kialakítását, egységes hasznosítását nem szolgálja.

(4)¹⁹⁷ A nemzeti vagyon körébe tartozó műemlék ingatlannal kapcsolatos, az (1) bekezdés *a)*-*c)* pontja szerinti jogügylettel összefüggő ingatlan-nyilvántartási kérelem kötelező mellékletét képezi a miniszter hozzájáruló jognyilatkozata.

(5) Ha a műemlék - a Tv. alapján - az állami tulajdon fenntartása mellett az önkormányzat ingyenes használatába került, a Tv. 27. § (4) bekezdésében foglalt körülmények megváltozása vagy az ott megadott feltételek nem teljesítése esetén a miniszter jogosult az ingyenes használati jog felülvizsgálatára, megvonására.

45. §¹⁹⁸

3. Fejezet

A KULTURÁLIS JAVAK VÉDELMERE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Általános védelem

46. §¹⁹⁹ (1) E törvény alapján védettnek minősülnek a muzeális intézményekben, a levéltárakban, a közgyűjteményként működő kép- és hangarchívumokban, valamint a könyvtárakban muzeális dokumentumként a (2) bekezdésben meghatározott módon nyilvántartott kulturális javak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti védelem

a) muzeális intézmény esetében az alapleltárban nyilvántartott kulturális javakat,

b) könyvtár esetében az állomány-nyilvántartásban rögzített muzeális dokumentumot,

c) levéltár esetében a levéltári anyagról vezetett törzskönyvben nyilvántartott állományt,

d) a közgyűjteményként működő kép- és hangarchívum esetében a közgyűjtemény nyilvántartásában rögzített kulturális javakat

illeti meg.

46/A. §²⁰⁰

¹⁹⁵ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 20. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹⁶ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 20. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹⁷ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 20. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

¹⁹⁸ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § h). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

¹⁹⁹ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 10. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²⁰⁰ Hatályon kívül helyezte: 2013. évi CCXVII. törvény 28. § d). Hatálytalan: 2014. I. 12-től.

A kulturális javak védetté nyilvánítása

47. § (1)²⁰¹ A kulturális örökség - a 46. § hatálya alá nem tartozó - pótolhatatlan és kiemelkedő jelentőségű javait, gyűjteményeit, azok megőrzése érdekében a hatóság védetté nyilvánítja.

(2)²⁰² Nem lehet védetté nyilvánítani

a) az alkotójuk tulajdonában lévő,

b) az országba visszaviteli kötelezettséggel behozott,

c) az Ltv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott, valamint

d) a magyar kultúrtörténeti vonatkozással nem rendelkező, a tulajdonos (birtokos) által bizonyítottan 50 évnél nem régebben az ország területére került kulturális javakat.

48. § (1)²⁰³ A kulturális javak védetté nyilvánítására irányuló eljárás hivatalból indul.

(2) Az eljárás alá vont kulturális javak e törvény erejénél fogva ideiglenesen védettek, rájuk a védetté nyilvánított kulturális javakra vonatkozó előírásokat kell alkalmazni. Az ideiglenes védettség az eljárás jogerős befejezéséig áll fenn.

49. §²⁰⁴ A védetté nyilvánító határozat tartalmazza:

a) a védetté nyilvánított kulturális javak azonosításra alkalmas leírását, védetté nyilvánított gyűjtemény esetén a tárgyak leltárjegyzékét;

b) a tulajdonos nevét és címét;

c) a védetté nyilvánított kulturális javak, gyűjtemények őrzésének helyét;

d) a védettséggel kapcsolatban a védetté nyilvánított kulturális javak (gyűjtemény) elhelyezésével, őrzésével és kezelésével kapcsolatos feltételeket;

e) a kulturális javak örökségvédelmi bírságotlasi kategóriába történő besorolását.

Védetté nyilvánított kulturális javak védettségének megszüntetése

50. §²⁰⁵ (1) A hatóság a kulturális javak védettségét megszünteti, ha

a) a védetté nyilvánítás indokai nem állnak fenn,

b) a védett gyűjteményből vagy tárgyeegyüttesből kikerült tárgy egyedi jelentősége a védettség fenntartását nem indokolja, vagy

c) a tárgy megsemmisült.

(2) A hatóság a kulturális javak védettségét megszüntetheti, ha a tárgy végleges külföldre történő kivitelét nemzeti kulturális érdek indokolja. A védettség megszüntetése tekintetében nemzeti kulturális érdeknek minősül, ha a tárgy végleges külföldre történő kivitele közérdekből történik, és a széles körű bemutatást, valamint hozzáférést biztosítja.

A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos különleges előírások

51. § (1) Védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonjogát átruházni csak írásbeli szerződés alapján lehet.

(2)²⁰⁶ Védetté nyilvánított gyűjteményhez tartozó tárgy vagy védetté nyilvánított tárgyeegyüttes

²⁰¹ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

²⁰² Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 11. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²⁰³ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2009. évi LVI. törvény 257. §.

²⁰⁴ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 258. §.

²⁰⁵ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 12. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

bármely darabjának elidegenítéséhez vagy őrzési helyének 90 napot meghaladó megváltoztatásához a hatóság előzetes hozzájárulása szükséges.

(3)²⁰⁷ Védetté nyilvánított kulturális javak feletti rendelkezési jog bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárás során elrendelt korlátozásáról a bíróság vagy a közigazgatási hatóság a hatóságot értesíti. A tárgy tulajdonjogát érintő egyéb körülményekről a hatóságot értesíteni kell.

(4)²⁰⁸

52. § (1) A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosa (birtokosa) köteles a javakat épségben fenntartani, őrzésükről, szakszerű kezelésükről és megóvásukról gondoskodni.

(2)²⁰⁹ A védetté nyilvánított kulturális javakat és a védetté nyilvánító határozatban foglaltak betartását a hatóság a helyszíni ellenőrzés keretében jogosult ellenőrizni.

(3)²¹⁰ A védetté nyilvánított kulturális javakkal kapcsolatos - a 49. § *b), c)* pontjában meghatározott - adatokban bekövetkezett változásokat a tulajdonos (birtokos) haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított 8 napon belül köteles bejelenteni a hatóságnak.

(3a)²¹¹ A (3) bekezdés szerinti bejelentés azon adatok tekintetében, amelyeket más nyilvántartás közhitelesen tartalmaz, úgy is teljesíthető, hogy az adatváltozásról a közhiteles nyilvántartást vezető szerv - ha ezt tőle a tulajdonos (birtokos) kéri - a (3) bekezdés szerinti határidőben értesíti a hatóságot.

(4)²¹² A védetté nyilvánított kulturális javak kereskedelmi forgalomban - így különösen árverésen - történő átruházása esetén a (3) bekezdés szerinti bejelentésre a kereskedő köteles. Ez a rendelkezés irányadó abban az esetben is, ha a védettség ténye később jut a kereskedő tudomására.

(5)²¹³ A bejelentésre kötelezett tulajdonos (birtokos) személyazonosító adatait és lakcímét az ezt igazoló hatósági igazolvány alapján közli a hatósággal.

53. § A védetté nyilvánított kulturális javak tulajdonosait kötelezettségeikre tekintettel a külön jogszabályban meghatározott támogatások és kedvezmények illetik meg.

Eltűnt kulturális javak felkutatása²¹⁴

53/A. §²¹⁵ (1) Ha a hatóság hatósági ellenőrzés vagy az 52. § (2) bekezdése alapján lefolytatott ellenőrzése során megállapítja, hogy a védetté nyilvánított kulturális javak körébe tartozó tárgy őrzési helye ismeretlen (a továbbiakban: eltűnt kulturális javak), az őrzési hely megállapítása érdekében elrendeli annak körözését.

(2) A hatóság a körözési eljárás eredményeként megtalált eltűnt kulturális javak őrzési helyét a 73. § szerinti nyilvántartásba veszi.

²⁰⁶ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 22. §. Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

²⁰⁷ Megállapította: 2009. évi LVI. törvény 256. § (2). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

²⁰⁸ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § i). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

²⁰⁹ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2009. évi LVI. törvény 257. §.

²¹⁰ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 23. §. Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

²¹¹ Beiktatta: 2016. évi XXXII. törvény 11. § (2). Hatályos: 2016. VII. 1-től.

²¹² Megállapította: 2016. évi XXXII. törvény 11. § (3). Hatályos: 2016. VII. 1-től.

²¹³ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 21. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²¹⁴ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 13. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²¹⁵ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 13. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

(3) Ha a körözés elrendelésének oka megszűnt, a hatóság a körözést visszavonja.

A kulturális javak külföldre történő kivitele

54. §²¹⁶ (1) A kulturális javakat - ha az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa másképp nem rendelkezik - az e törvényben meghatározottak szerint lehet az ország területéről kivinni.

(2) A kulturális javak kivitelére vonatkozó eljárás részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

Védett kulturális javak kivitele²¹⁷

55. §²¹⁸ (1)²¹⁹ A védetté nyilvánított vagy az e törvény alapján védett kulturális javak a hatóság ideiglenes kiviteli engedélyével - visszahozatali kötelezettség mellett - vihetők ki az országból.

(2)²²⁰ Az ideiglenes kiviteli engedély iránti kérelem előterjesztésére a tárgy tulajdonosa vagy vagyonkezelője jogosult.

(3)²²¹ A hatóság az ideiglenes kiviteli engedély iránti kérelmet elutasítja, ha

a) a kivitel veszélyezteti a kulturális érdekeket vagy a tárgy biztonságát;

b) a kivittel érintett tárgyra nem vonatkozik állami garanciavállalás, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás;

c)²²² külön jogszabályban meghatározott tárgyak esetén a miniszter a kivitelhez nem adja hozzájárulását.

(4)²²³ Az ideiglenes kiviteli engedély határozott időre, legfeljebb a kivittel érintett tárgyra vonatkozó állami garancia, biztosítási szerződés vagy ezeknek megfelelő egyéb kötelezettségvállalás időtartamára adható.

Nem védett kulturális javak kivitele²²⁴

56. §²²⁵ (1)²²⁶ Az 1. melléklet szerinti kulturális javak - a 47. § (2) bekezdése hatálya alá tartozó tárgyak kivételével - a hatóság engedélye alapján, műtárgykísérő igazolással vihetők ki az országból.

(2) A hatóság a kivitel jogszerűségéről az engedélyező határozattal egyidejűleg - átruházható - műtárgykísérő igazolást állít ki, amely tartalmazza a műtárgy azonosításához szükséges adatokat.

(3) A kiviteli engedély, illetve a műtárgykísérő igazolás határozatlan időre vagy egytől tíz évig terjedő határozott időre szólhat.

²¹⁶ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 15. §. Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²¹⁷ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 16. § (1). Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²¹⁸ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 16. § (2). Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²¹⁹ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 14. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²²⁰ Módosította: 2013. évi CCXVII. törvény 27. § c).

²²¹ Módosította: 2013. évi CCXVII. törvény 27. § d).

²²² Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (1) a).

²²³ Módosította: 2013. évi CCXVII. törvény 27. § e).

²²⁴ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 17. § (1). Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²²⁵ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 17. § (2). Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²²⁶ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 15. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

(4)²²⁷ A hatóság a kiviteli engedélykérelmet elutasítja, vagy a kiviteli engedélyt visszavonja és a műtárgykísérő igazolást érvénytelenné nyilvánítja, ha a tárgy

- a) lopott,
- b) védett gyűjteményből vagy tárgye gyűjteményből jogellenesen került ki,
- c) jogellenesen került Magyarországra.

(5)²²⁸ A kiviteli engedélyezés tekintetében jogellenesen Magyarországra került tárgynak minősül különösen, ha a tárgynak a származási országból a jogszabályok megsértésével történt a kivitele, ideértve a jogszerű ideiglenes kivitelre vonatkozó feltételek megszegéséből adódó jogsértést, illetve a kivitel lejártát követően vissza nem vitt javak esetét is.

57. §²²⁹ (1) Az 55. és 56. § hatálya alá nem tartozó kulturális javak a hatóság engedélye nélkül vihetők ki az országból.

(2) A hatóság kérelemre a kivitel jogszerűségéről az 56. § (1) bekezdése szerinti műtárgykísérő igazolást ad ki.

58. §²³⁰ A hatóság a kiviteli engedély alapjául szolgáló, a kérelemnek helyt adó határozatot kulturális örökségvédelmi okból fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilváníthatja.

Nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény²³¹

59. §²³² (1) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére nemzeti érdekű nyilvános gyűjteményként nyilvántartásba veszi azt a kiemelkedő tudományos vagy kulturális jelentőségű gyűjteményt vagy tárgye gyűjtést, amely egyértelmű azonosításra alkalmas képi és leíró nyilvántartással rendelkezik, és legalább egy eleme védetté nyilvánított.

(2) A nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény kutatói és látogatói hozzáférését évente legalább 24 napon, naponként legalább négy órában biztosítani kell.

(3) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére, vagy ha a nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemény már nem felel meg az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek, hivatalból törli azt nyilvántartásából.

Közérdekű kulturális érték²³³

60. §²³⁴ (1) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére közérdekű kulturális értéként nyilvántartásba veszi azokat a tárgyakat, amelyek

- a) rendelkeznek azonosításra alkalmas nyilvántartással, és
- b) a nyilvánosság számára - a tulajdonos (rendelkezésre jogosult) által meghatározott módon - legalább évi 12 napon, legalább naponként 4 órán keresztül hozzáférhetőek.

(2) A hatóság a tulajdonos vagy a tárgyak kezelésére jogosult kérelmére, vagy ha a közérdekű kulturális érték már nem felel meg az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek, hivatalból törli azt a nyilvántartásából.

²²⁷ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 22. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²²⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 22. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²²⁹ Megállapította: 2009. évi CVIII. törvény 18. §. Hatályos: 2009. XI. 11-től.

²³⁰ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2009. évi LVI. törvény 257. §.

²³¹ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 16. §. Hatályos: 2014. III. 15-től.

²³² Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 16. §. Hatályos: 2014. III. 15-től.

²³³ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 16. §. Hatályos: 2014. III. 15-től.

²³⁴ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 16. §. Hatályos: 2014. III. 15-től.

61. §²³⁵

A kulturális javak feldolgozására vonatkozó korlátozás²³⁶

61/A. §²³⁷ Kulturális javakat fémkereskedő fémkereskedelmi tevékenység céljából kizárólag a hatóságnak az átvett tárgyakat egyedileg megjelölő engedélyével vehet át.

4. Fejezet²³⁸

AZ EMLÉKHELYEK VÉDELME²³⁹

Általános rendelkezések²⁴⁰

61/B. §²⁴¹ (1)²⁴² E fejezet hatálya kiterjed a történelmi emlékhelyekre, a nemzeti emlékhelyekre és a kiemelt nemzeti emlékhelyekre, az ezekkel kapcsolatos tevékenységekre, a feladatellátásban közreműködő szervezetekre, személyekre, valamint az emlékhelyé nyilvánítással érintett ingatlanok tulajdonosaira, vagyongazdálkodóira, használóira.

(2) A történelmi emlékhelyek, a nemzeti emlékhelyek és a kiemelt nemzeti emlékhelyek (a továbbiakban együtt: emlékhely) e törvény szerinti szabályozása az azokon e törvény vagy más jogszabályok alapján fennálló védettséget nem érinti.

(3)²⁴³ A nemzeti emlékhelyek védelme és hozzáférhetővé tétele közérdek, amelynek megvalósításában közreműködnek az állami és az önkormányzati szervek, valamint az egyházi jogi személyek, a társadalmi és egyéb szervezetek, illetve a természetes személyek.

(4) A nemzeti emlékhelyekre vonatkozó rendelkezéseket a kiemelt nemzeti emlékhelyekre előírt külön szabályokban meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

61/C. §²⁴⁴ (1) A kiemelt nemzeti emlékhely az állami vagyon részét képezi.

(2) A 2. mellékletben kiemelt nemzeti emlékhelyként meghatározott ingatlan 2012. január 1-jén, a budapesti Kossuth Lajos téren felállított II. Rákóczi Ferenc emlékmű, Kossuth-emlékmű, A forradalom lángja emlékmű és A Dunánál - József Attila portrészobor a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi LXXXIV. törvény hatálybalépése napján, nyilvántartási értéken, ingyenesen az állami vagyon részévé válik.

(2a)²⁴⁵ A 2. mellékletben kiemelt nemzeti emlékhelyként meghatározott 1055 Budapest V. kerület, belterület, 24897/4 helyrajzi számú ingatlan az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2014. évi XIV. törvény

²³⁵ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi CVIII. törvény 21. § (5). Hatálytalan: 2009. XI. 11-től.

²³⁶ Beiktatta: 2009. évi LXI. törvény 17. §. Hatályos: 2010. I. 1-től.

²³⁷ Beiktatta: 2009. évi LXI. törvény 17. §. Hatályos: 2010. I. 1-től.

²³⁸ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²³⁹ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁴⁰ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁴¹ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁴² Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § h).

²⁴³ Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 90. § a).

²⁴⁴ Megállapította: 2012. évi LXXXIV. törvény 19. §. Hatályos: 2012. VI. 30-tól.

²⁴⁵ Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (1). Hatályos: 2014. III. 4-től.

hatálybalépése napján, nyilvántartási értéken, ingyenesen az állami vagyon részévé válik.

(3)²⁴⁶ A (2) és (2a) bekezdésben meghatározott állami vagyon vagyonkezelője az Országgyűlés Hivatala.

(4)²⁴⁷ A (2) és (2a) bekezdésben meghatározott állami vagyon tulajdonjogának és vagyonkezelési jogának ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése iránt a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. intézkedik.

61/D. §²⁴⁸ (1)²⁴⁹ A miniszter az emlékhelyekkel összefüggésben különösen az alábbi feladatokat látja el:

a) érvényesíti az emlékhelyekkel kapcsolatos érdekeket az emlékhelyeket érintő jogszabályok előkészítése során, illetve átfogó tervezési programokban;

b) nemzetközi megállapodások keretében együttműködik a határon túli helyszínek esetén az érintett állam felelős miniszterével;

c) az emlékhelyekkel összefüggő feladatok tekintetében a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) felett szakmai irányítói jogkört gyakorol;

d)²⁵⁰ a nemzeti emlékhely fenntartható használatának elősegítése érdekében támogatási szerződést köt;

e) a Bizottság javaslatára a Bizottság felügyeletét ellátó miniszterrel egyetértésben kezdeményezi egyes helyszínek nemzeti emlékhellyé nyilvánítását;

f) a Bizottság javaslatára, a Bizottság felügyeletét ellátó miniszterrel egyetértésben kezdeményezi egyes helyszínek történelmi emlékhellyé nyilvánítását; valamint

g)²⁵¹ a Nemzeti Örökség Intézete (a továbbiakban: NÖRI) bevonásával, a Bizottság felügyeletét ellátó miniszterrel egyetértésben évente jelentést készít a Kormány részére és négyévente tájékoztatja az Országgyűlés illetékes bizottságát az emlékhelyek állapotáról.

(2) A Bizottság ellátja a történelmi emlékhelyekkel és a nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos - e törvény szerinti - véleményező és javaslattevő feladatokat.

(3) A NÖRI emlékhelyekkel összefüggő feladatai különösen az alábbiak:

a) ellátja az emlékhellyé nyilvánítás előkészítésével, valamint az emlékhelyekkel kapcsolatos adminisztratív és ellenőrzési feladatokat;

b) felméri és folyamatosan figyelemmel kíséri az emlékhelyek állapotát, továbbá megteszi az emlékhelyekhez fűződő nemzeti érték megőrzéséhez, fenntartásához és bemutatásához szükséges intézkedéseket;

c) a turizmusért felelős miniszterrel együttműködésben gondoskodik az emlékhelyek fenntartható használata, fejlesztése és bemutatása érdekében tervek, programok, projektek előkészítéséről és megvalósításáról; valamint

d) gondoskodik az emlékhelyekhez fűződő nemzeti értéket hordozó örökség megismerését, fejlesztését és bemutatását elősegítő - köztük oktatási, képzési, ismeretterjesztő - programok kidolgozásáról és végrehajtásáról;

e)²⁵² gondoskodik a nemzeti emlékhely és történelmi emlékhely megjelölés ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzéséről.

²⁴⁶ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (1). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁴⁷ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (1). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁴⁸ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 17. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²⁴⁹ Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (1) a).

²⁵⁰ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (2). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁵¹ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (3). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁵² Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (4). Hatályos: 2014. III. 4-től.

61/E. §²⁵³ Kiemelt nemzeti emlékhely esetében a 61/D. § (1) bekezdés *a*) pontjában és a 61/D. § (3) bekezdés *b*)-*d*) pontjaiban meghatározott állami feladatokat az Országgyűlés elnökével egyetértésben kell ellátni. E feladatok ellátásáról az Országgyűlés elnöke évente beszámol az Országgyűlés Házbizottságának.

Az emlékhellyé nyilvánítás és az emlékhelyek kezelése²⁵⁴

61/F. §²⁵⁵ (1) Történelmi emlékhellyé az az épített környezet vagy természeti helyszín nyilvánítható, amely alkalmas megemlékezések tartására, és ahol a nemzet kulturális életében társadalmunk műveltségi szintjét, hazánk nemzetközi elismertségét jobbitó,

a) az ország, a nemzet függetlenségének védelmében a múltban gyökerező, jövőt meghatározó, a nemzet emlékezetére méltó esemény, vagy

b) az ország politikai életében irányadó állami döntés, intézkedés valósult meg.

(2) A történelmi emlékhelyeket egységes arculatú - magyar és angol, valamint, ha az emlékhely valamely velünk élő nemzetiséghez kapcsolódik, nemzetiségi nyelvű - ismertető táblával kell megjelölni.

(3)²⁵⁶ A történelmi emlékhely jellegre történő utalást az ingatlan-nyilvántartásban tényként fel kell jegyezni.

61/G. §²⁵⁷ (1) Nemzeti emlékhellyé az a helyszín nyilvánítható, amely megfelel a 61/F. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek és

a) egy adott történelmi kor meghatározója;

b) a nemzet vagy valamely velünk élő nemzetiség önazonosításában kiemelkedő szerepe van;

c) eleget tud tenni annak a követelménynek, hogy országos jelentőségű megemlékezések helyszíne legyen és

d) a magyar összetartozást vagy a nemzetiségeinknek a magyarsággal való összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a nemzet vagy egy-egy nemzetiségi közösség önképében kiemelkedő fontossággal bír.

(2) Kiemelt nemzeti emlékhellyé az a helyszín nyilvánítható, amely megfelel az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek és mind a nemzeti történelemben, mind a Magyar Állam történetében kiemelkedő jelentőséggel bír.

(3) A kiemelt nemzeti emlékhellyé, nemzeti emlékhellyé nyilvánított helyszíneket a 2. melléklet tartalmazza.

(4) A nemzeti emlékhelyeket egységes arculatú - magyar és angol, valamint, ha az emlékhely valamely velünk élő nemzetiséghez kapcsolódik, nemzetiségi nyelvű - ismertető táblával kell megjelölni.

(5)²⁵⁸ A nemzeti emlékhely jellegre történő utalást az ingatlan-nyilvántartásban tényként fel kell jegyezni.

61/H. §²⁵⁹ (1) Az állam a nemzeti emlékhelyek vonatkozásában a 61/D. §-ban és a 61/E. §-ban

²⁵³ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 17. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

²⁵⁴ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁵⁵ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁵⁶ Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (5). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁵⁷ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

²⁵⁸ Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (6). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁵⁹ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 5. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

meghatározott feladatok ellátásához a központi költségvetésből forrást biztosít.

(2) A nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos költségvetési pénzeszközöket az e törvényben megjelölt, a nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos állami feladatok költségeire figyelemmel kell meghatározni.

5. Fejezet²⁶⁰

A KIEMELT NEMZETI EMLÉKHELYEKRE VONATKOZÓ KÜLÖNLEGES SZABÁLYOK²⁶¹

61/I. §²⁶² (1) A kiemelt nemzeti emlékhely és annak környezete fenntartható használatának megóvása érdekében a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság vagy a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság meghatalmazása alapján az Országgyűlés Hivatala látja el az e Fejezetben meghatározott feladatokat.

(2) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság elnöke az Országgyűlés elnöke, tagjai

a) a Bizottság által delegált személy,

b)²⁶³ a miniszter által delegált személy,

c) az Országgyűlés kulturális ügyekkel foglalkozó bizottsága által delegált személy, valamint

d) a Házbizottság által jelölt személy.

(3) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a működési rendjét maga határozza meg.

(4) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájáruló nyilatkozata szükséges a kiemelt nemzeti emlékhely területén, valamint az annak részét képező közterülettel határos ingatlanon végezni tervezett építési, kereskedelmi, vendéglátási vagy szolgáltatási tevékenységhez, továbbá minden más tevékenységhez, amely a kiemelt nemzeti emlékhely nemzeti kulturális értéke megőrzését akadályozza.

(5) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a (4) bekezdés szerinti előzetes hozzájáruló nyilatkozatot nem adja meg, ha a (4) bekezdés szerinti tevékenység sérti a kiemelt nemzeti emlékhely méltóságát, akadályozza az országos megemlékezések méltó lebonyolítását vagy a tevékenység megvalósítása során létrejövő épület, építmény megjelenését tekintve nem illeszkedik a kiemelt nemzeti emlékhely és annak környezete történelmi és műemléki megjelenéséhez, egységes arculatához.

(6) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájáruló nyilatkozatában a (4) bekezdés szerinti tevékenység végzését az (5) bekezdés szerinti szempontok teljesülése érdekében feltételhez kötheti.

(7) A kiemelt nemzeti emlékhely területét, valamint az annak részét képező közterülettel határos ingatlant érintő, (4) bekezdés szerinti tevékenységgel kapcsolatos közigazgatási hatósági eljárás során az eljáró hatóság engedélyt csak a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájáruló nyilatkozatának megadása után adhat ki. Ha a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az előzetes hozzájáruló nyilatkozat megtételét elmulasztja vagy jogellenesen megtagadja, a hozzájáruló nyilatkozatot a kérelmező keresetére a bíróság ítéletével pótolhatja. A bíróság által pótolta előzetes hozzájáruló nyilatkozat a (6) bekezdés szerinti feltételt állapíthat meg. Ha az előzetes hozzájáruló nyilatkozat pótlását bíróságtól kérték, a (4) bekezdés szerinti tevékenység

²⁶⁰ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 18. §. Hatályos: 2013. XII. 14-től.

²⁶¹ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 18. §. Hatályos: 2013. XII. 14-től.

²⁶² Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (7). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁶³ Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (1) a).

engedélyezésével összefüggő, folyamatban lévő közigazgatási hatósági eljárást a bíróság döntésének jogerőre emelkedéséig fel kell függeszteni.

(8) A (4) bekezdésben meghatározott ingatlanon, valamint a kiemelt nemzeti emlékhelyhez tartozó közterületen bejelentéshez kötött tevékenység csak a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájáruló nyilatkozata kiadását követően jelenthető be. Az előzetes hozzájáruló nyilatkozat kiadására a (4)-(6) bekezdést megfelelően alkalmazni kell. A bejelentést tevő az előzetes hozzájáruló nyilatkozatot csatolja a bejelentéshez. Ha a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az előzetes hozzájáruló nyilatkozat megtételét elmulasztja vagy jogellenesen megtagadja, az előzetes hozzájáruló nyilatkozatot a kérelmező keresetére a bíróság ítéletével pótolhatja. A bíróság által pótolt előzetes hozzájáruló nyilatkozat a (6) bekezdés szerinti feltételt állapíthat meg.

(9) A kérelmező a nyilatkozat felülvizsgálatát, ha a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az előzetes hozzájáruló nyilatkozatot nem adja meg vagy az előzetes hozzájáruló nyilatkozat feltételt állapít meg, a nyilatkozat közlésétől számított 30 napon belül bíróságtól kérheti.

(10) Ha a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az előzetes hozzájáruló nyilatkozatot nem adja meg vagy az előzetes hozzájáruló nyilatkozat feltételt állapít meg, és a (4) bekezdés szerinti tevékenység engedélyezésével összefüggésben közigazgatási hatósági eljárás folyamatban van, a nyilatkozat a közigazgatási hatósági eljárás keretében vizsgálható felül.

(11) A kiemelt nemzeti emlékhely területén, vagy annak részét képező közterülettel határos ingatlanon a (4) bekezdés szerinti tevékenységet végző köteles a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájárulását magánál tartani és az illetékes közterület-felügyelet, az e törvény szerinti hatóság, valamint az Országgyűlés Hivatala által meghatalmazott személy kérésére bemutatni.

(12) Aki a kiemelt nemzeti emlékhelyen, vagy az annak részét képező közterülettel határos ingatlanon a (4) bekezdés szerinti tevékenységet a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájáruló nyilatkozata nélkül, vagy az előzetes hozzájáruló nyilatkozatban foglaltaktól eltérően kezdte meg, az köteles kártalanítási igény nélkül az eredeti állapotot helyreállítani. E kötelezettség elmulasztása esetén a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az eredeti állapot helyreállítására hívja fel a tevékenységet végzőt. Ha a tevékenységet végző a felszólítástól számított nyolc napon belül nem kezdi meg az eredeti állapot helyreállítását, a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság az eredeti állapot helyreállítását a tevékenységet végző költségére elvégeztetheti.

61/J. §²⁶⁴ (1) A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság hozzájárulásának megadására vonatkozó kérelmet annak elnökéhez kell benyújtani.

(2)²⁶⁵ A kérelem tartalmazza

a) a kérelmező nevét, lakcímét vagy székhelyét, cégjegyzékszámát, egyéni vállalkozói nyilvántartási számát vagy egyéni vállalkozói igazolvány számát,

b) a tervezni kívánt tevékenység fajtáját,

c) az érintett ingatlan címét, helyrajzi számát,

d) a kérelem tárgyát és annak részletes leírását, beleértve a tervezni kívánt tevékenység időbeli ütemezését, valamint

e) bővítés vagy átalakítás esetén az épület, építmény addigi funkcióját.

(3)²⁶⁶ A kérelemhez csatolni kell a tevékenység engedélyezésére vonatkozó jogszabály szerint a hatósági engedély iránti kérelemhez szükséges mellékleteket is.

²⁶⁴ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 18. §. Hatályos: 2013. XII. 14-től.

²⁶⁵ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (8). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁶⁶ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (9). Hatályos: 2014. III. 4-től.

(4)²⁶⁷ Ha a kérelem nem tartalmazza a (2) és (3) bekezdésben foglaltakat, a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a kérelmezőt tizenöt napon belül hiánypótlásra hívja fel. Ha a kérelmező a hiánypótlásnak nem tesz eleget vagy azt nem megfelelően teljesíti, a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

(5)²⁶⁸ A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a kérelmet annak beérkezésétől számított kilencven napon belül bírálja el.

(6)²⁶⁹ Ha a kérelmező közigazgatási hatósági engedélyhez kötött, 61/I. § (4) bekezdése szerinti tevékenységet a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájárulása nélkül kezdte meg, az ügy eldöntésére hatáskörrel rendelkező hatóság a tevékenység gyakorlását azonnali hatállyal megtiltja. Az eljáró hatóság e határozatát csak akkor helyezheti hatályon kívül, ha a kérelmező a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottságtól a hozzájárulást utólag beszerezte.

(7)²⁷⁰ A (6) bekezdés hatálya alá nem tartozó tevékenység esetében bíróságtól kérhető a jogsértés megállapítása és a jogsértés megszüntetésére, valamint az eredeti állapot helyreállítására kötelezés.

(8) Ha a végezni kívánt tevékenység jellegét, tartalmát vagy ütemezését tekintve a kérelem benyújtását követően megváltozik, a kérelmező új kérelmet nyújt be a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottsághoz.

(9)²⁷¹ A Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság a kérelmező személyes adatait a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával kezelheti.

(10)²⁷² A 61/I. § (7) és (8) bekezdésével, valamint a (7) bekezdéssel összefüggésben keletkezett polgári jogi igények érvényesítése során az Országgyűlés Hivatala mint a kiemelt nemzeti emlékhely vagyongazdálkodója perelhet és perelhető, a perre a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. E rendelkezést kell alkalmazni a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság nyilatkozatának 61/I. § (9) bekezdése szerinti bírósági felülvizsgálatára is.

61/K. §²⁷³ A Kormány a kiemelt nemzeti emlékhely nemzeti kulturális értéke megőrzése érdekében a kiemelt nemzeti emlékhely használati rendjét, valamint a kiemelt nemzeti emlékhelyre vonatkozó közterület-használati szabályokat, továbbá a kiemelt nemzeti emlékhelyre vonatkozó közterület-használati díjakat és az ellenőrzés rendjét - a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság javaslata alapján és véleményének kikérésével - rendeletben határozza meg.

61/L. §²⁷⁴ (1) A 61/K. § szerinti rendeletben meghatározott egyes szabályokat megsértő természetes személlyel szemben - ha a 61/I. § (12) bekezdése nem alkalmazható - közigazgatási bírság szabható ki.

(2) A közigazgatási bírság kiszabására a kiemelt nemzeti emlékhely területe szerint illetékes közterület-felügyelet jogosult.

(3) Ha a helyszíni intézkedés alkalmával az (1) bekezdés szerinti természetes személy a jogsértést teljes mértékben elismeri, a (2) bekezdés szerinti eljáró hatóság helyszíni bírságot szabhat ki.

²⁶⁷ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (9). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁶⁸ Módosította: 2015. évi CLXXXVI. törvény 78. §.

²⁶⁹ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (10). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁷⁰ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (10). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁷¹ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (11). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁷² Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (11). Hatályos: 2014. III. 4-től.

²⁷³ Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 29. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷⁴ Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 30. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

(4) A közigazgatási bírság összege kettőezer-ötszáz forinttól ötvenezer forintig terjedhet. A helyszíni bírság összege kettőezer-ötszáz forinttól huszonötezer forintig terjedhet.

(5) A közigazgatási bírság, a helyszíni bírság kiszabása során a (2) bekezdés szerinti eljáró hatóság a közigazgatási bírság, a helyszíni bírság mértékét korlátlanul enyhítheti vagy a jogsértő magatartás csekély súlya miatt a kiszabását mellőzheti.

(6) A jogerősen kiszabott és be nem fizetett közigazgatási bírság, helyszíni bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

(7) A kiszabott közigazgatási bírság, helyszíni bírság az államháztartás központi alrendszerének bevételét képezi.

61/M. §²⁷⁵ A 61/L. § szerinti közigazgatási bírság, helyszíni bírság megállapításának és megfizetése módjának részletszabályait a Kormány - a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság javaslata alapján és véleményének kikérésével - rendeletben határozza meg.

61/N. §²⁷⁶ Az e Fejezetben meghatározottak a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, valamint a választási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gyűlés vonatkozásában nem alkalmazhatók.

6. Fejezet²⁷⁷

EURÓPAI ÖRÖKSÉG DÍJ²⁷⁸

61/O. §²⁷⁹ Az Európai Örökség cím elnyerésére pályázó helyszíneknek az Európai Örökség címre vonatkozó európai uniós fellépés létrehozásáról szóló, 2011. november 16-i 1194/2011/EU európai parlamenti és tanácsi határozatban meghatározott célkitűzésekre és kritériumokra figyelemmel történő nemzeti szintű előzetes kiválasztásáról a miniszter gondoskodik.

III. Rész

A HATÓSÁG FELADATAI²⁸⁰

62. §²⁸¹ A hatóság feladata a kulturális örökség elemei megőrzésének, fenntartható használatának elősegítése és támogatása. Ennek érdekében ellátja:

a)²⁸² az e törvényben és a kormányrendeletben meghatározott építéshatósági, örökségvédelmi hatósági és szakhatósági feladatokat;

b) az örökségvédelmi felügyeleti feladatokat;

c)²⁸³ az e törvényben meghatározott tudományos feladatok elvégzésében történő közreműködést; valamint

²⁷⁵ Beiktatta: 2016. évi CXVI. törvény 30. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷⁶ Beiktatta: 2016. évi CXVI. törvény 30. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷⁷ Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 31. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷⁸ Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 31. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁷⁹ Beiktatta: 2016. évi CXVI. törvény 31. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

²⁸⁰ Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § i), 2016. évi XCII. törvény 37. § j).

²⁸¹ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 25. §. Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. §

c).

²⁸² Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 20. §. Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § j).

²⁸³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 57. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

d) egyéb, hatáskörébe utalt feladatokat.

62/A. §²⁸⁴ (1) A kulturális örökségvédelmet érintő hatósági eljárásban az örökségvédelmi szempontok érvényesülését szakhatósági eljárás keretében vagy szakkérdésként kell vizsgálni.

(2) A hatóság a tervezett tevékenység vagy beavatkozás elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha a tervezett beavatkozás a védett kulturális örökségi elemet veszélyezteti.

63. § (1)²⁸⁵ A védett műemléki értéken végzett építési tevékenységek esetén az építésügyi és építésfelügyeleti hatóság jogszabályban meghatározott esetekben és módon építésügyi hatósági engedélyezési és kötelezési eljárást folytat le, ellenőrzést végez.

(2)²⁸⁶

(3)²⁸⁷ A hatóság engedélyezi vagy tudomásul veszi az építésügyi hatósági vagy más hatósági engedélyhez nem kötött - jogszabályban meghatározott - tevékenységeket.

(4)²⁸⁸ Műemlékvédelmi érdek érvényesítése céljából a műemlék fenntartása, különösen helyreállítása során az országos építési követelményektől, a településrendezési eszközöktől, annak részeként a helyi építési szabályzattól a tervezés folyamán és a hatósági eljárásban el lehet térni. A nemzeti szabványoktól való eltérést a műemléki értékek megőrzése érdekében előnyben kell részesíteni, ha az alkalmazandó megoldás az élet- és vagyonbiztonság követelményeinek megfelel, vagy az élet- és vagyonbiztonság más módon biztosítható.

(4a)²⁸⁹ A (4) bekezdés értelmezésében a műemlékvédelmi érdek alatt a védett műemléki érték megőrzését, fenntartását biztosító védelem és azt elősegítő közérdekű szempontok együttesét kell érteni.

(5)²⁹⁰ A hatóság az örökségvédelmi felügyelet keretében

a) figyelemmel kíséri a kulturális örökség elemei állapotát, valamint megfelelő használatát;

b) a fenntartható, integrált szemléletű védelmet elősegítő tevékenységet végez;

c) elősegíti az örökségvédelem érdekeit érintő szakmai és társadalmi együttműködést;

d)²⁹¹ a természetvédelmi őrszolgálat közreműködésével gondoskodik a régészeti örökség védelmével kapcsolatos feladatokról.

(6)²⁹²

64. §²⁹³ A hatóság

a)²⁹⁴ ellátja a Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javak visszakövetelésével, továbbá visszaadásával kapcsolatos teendőket;

b) részt vesz a jogtalanul eltulajdonított kulturális javak nemzetközi információcseréjében, és ellátja az ezzel kapcsolatos feladatokat;

²⁸⁴ Beiktatta: 2015. évi VIII. törvény 11. § (1). Hatályos: 2015. IV. 1-től.

²⁸⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 58. § (1). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 48.

²⁸⁶ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CXCI. törvény 31. § h). Hatálytalan: 2013. I. 1-től.

²⁸⁷ Megállapította: 2012. évi LXI. törvény 19. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 49.

²⁸⁸ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 23. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²⁸⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 23. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²⁹⁰ Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 26. § (2). Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

²⁹¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 58. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

²⁹² Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) b). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

²⁹³ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 27. §. Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § k), 2016. évi XCII. törvény 35. § 50.

²⁹⁴ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 20. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

c)-d)²⁹⁵
e)²⁹⁶
f)²⁹⁷

64/A. §²⁹⁸ A miniszter vita esetén dönt arról, hogy valamely tárgy, létesítmény vagy jelenség a kulturális örökség körébe tartozik-e.

64/B. §²⁹⁹ A jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv ellátja a miniszter által - eseti vagy állandó jelleggel - meghatározott egyéb feladatokat.

Előzetes tájékoztatás, a hatóság jogszerű hallgatása³⁰⁰

65. §³⁰¹ (1) A hatóság a hatósági engedélyéhez kötött tevékenységek esetén - kérelemre - köteles a kérelmező által megjelölt munkák vagy tevékenységek engedélyezésével kapcsolatos feltételekről és eljárási szabályokról tájékoztatást adni.

(2) Ha az előzetes tájékoztatás alapjául szolgáló körülmények és jogszabályok lényegesen nem változtak, az egy éven belül induló engedélyezési eljárás során a hatóság a tájékoztatáshoz kötve van.

(3)³⁰² A hatóság a hatósági engedélyhez kötött, kormányrendeletben meghatározott tevékenységek esetén a tevékenység elvégzéséhez jogszerű hallgatással is hozzájárulhat.

66. §³⁰³

Hatósági kötelezés

67. § (1)³⁰⁴ A védett kulturális örökségi elemmel összefüggő tevékenységek vonatkozásában a hatóság:

a)³⁰⁵ az örökségvédelem szabályainak megsértése esetén a nyilvántartott műemléki értékek, műemlékek, nyilvántartott régészeti lelőhelyek és védetté nyilvánított kulturális javak vonatkozásában elrendelheti a beavatkozást megelőző állapot helyreállítását, valamint a fenntartható használatra vonatkozó kötelezettség teljesítését, a méltatlan használat megszüntetését,

b)³⁰⁶ nyilvántartott műemléki értékek, műemlékek, nyilvántartott régészeti lelőhelyek és védetté nyilvánított kulturális javak károsítása, veszélyeztetése esetén jogosult a tevékenységet leállítani, és az ilyen magatartás tanúsítóját e tevékenység folytatásától eltiltani,

c)³⁰⁷ elrendelheti a védett műemléki értékek állagmegóvására vagy jókarbantartására vonatkozó

²⁹⁵ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § k). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

²⁹⁶ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) c). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

²⁹⁷ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § k). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

²⁹⁸ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 24. § (1). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

²⁹⁹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 24. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁰⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 59. § (1). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 51.

³⁰¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 59. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁰² Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 52.

³⁰³ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) d).

Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

³⁰⁴ Megállapította: 2012. évi LXI. törvény 20. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § 1).

³⁰⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 60. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁰⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 60. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁰⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 60. § (1). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 53.

kötelezettség teljesítését.

(2)³⁰⁸ A hatóság az (1) bekezdésben meghatározott kötelezettségek teljesítésére a tulajdonost (tulajdonosi joggyakorlót), vagyonkezelőt, társasházat, használót vagy az építtetőt, kivitelezőt kötelezheti.

(3)³⁰⁹ Amennyiben a kötelezett a hatósági kötelezésben foglaltaknak nem tesz eleget és ezzel a védett kulturális örökség veszélybe kerül, a hatóság örökségvédelmi bírság kiszabásáról intézkedik és

a)³¹⁰ a munkákat a kötelezett helyett annak költségére és felelősségére elvégeztetheti, más érdekelt, különösen tulajdonostárs erre irányuló kérelme esetén akként is, hogy a munkálatok költségének előlegezésére feljogosítja az érdekeltet;

b) kezdeményezheti ingatlan esetében az állami tulajdonba vételt (vásárlással vagy szükség szerint kisajátítással);

c) elrendelheti a védetté nyilvánított kulturális javak közgyűjteményben történő ideiglenes elhelyezését; vagy

d) kezdeményezheti a vagyonkezelői szerződés felülvizsgálatát, illetve a használati jog megszüntetését.

(4)³¹¹ A jogerős és végrehajtható határozatban megállapított (3) bekezdés a) pontja szerinti követelés biztosítékaul a Magyar Államot a védett kulturális örökségi elemen jelzálogjog, valamint annak fennállásáig terhelési tilalom illeti meg.

(5)³¹² A hatóság által elvégeztetett munka költsége adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül és adók módjára kell behajtani.

(6)³¹³ A (4) bekezdés szerinti határozatával a hatóság megkeresi

a) az ingatlanügyi hatóságot a jelzálogjog bejegyzése és a terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzése,

b) az illetékes állami adóhatóságot - amennyiben a kötelezettség teljesítése határidőre nem történt meg - a követelés végrehajtása iránt.

(7)³¹⁴ A követelés kielégítése vagy megszűnése esetén a hatóság 15 napon belül megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzett jog és a feljegyzett tény törlése iránt.

(8)³¹⁵ Abban az esetben, ha a (4) bekezdés szerinti jelzálogjogot olyan ingatlanra kell bejegyezni és a terhelési tilalom tényét feljegyezni, amelyre a 74. § (1) bekezdése szerinti jogi jelleg az ingatlan-nyilvántartásban ezt megelőzően még nem került feljegyzésre, az eljáró hatóság köteles a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartási feljegyeztetéséről gondoskodni. A jelzálogjog bejegyzése és a terhelési tilalom tényének feljegyzése csak a jogi jelleg feljegyzését követően kezdeményezhető.

68. § (1)³¹⁶ A hatóság kulturális örökségvédelmi érdekből elrendelheti:

³⁰⁸ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 29. §. Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2016. évi XCII. törvény 35. § 54.

³⁰⁹ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 29. §. Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³¹⁰ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 25. § (1). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹¹ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 25. § (2). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹² Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2016. évi XCII. törvény 35. § 55.

³¹³ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 25. § (3). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹⁴ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 25. § (3). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹⁵ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 25. § (3). Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³¹⁶ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c), 2012. évi LXI. törvény 21. § (1), 2016. évi XCII.

a)³¹⁷ a védetté nyilvánított kulturális örökséghez tartozó javak felülvizsgálatát, felújítását, helyreállítását;

b)³¹⁸ olyan munkálatok elvégzését, amelyek a védetté nyilvánított kulturális örökség történeti állapotának vagy korábbi történeti állapota meghatározott elemeinek feltárására, helyreállítására és bemutatására irányulnak.

(2)³¹⁹ A hatóságot terheli az (1) bekezdés alapján elrendelt munkálatok örökségvédelmi többletköltsége.

A tūrési kötelezettség

69. § (1)³²⁰ A védett kulturális örökség tulajdonosa, vagyonkezelője, használója tūrni köteles a hatóság által elrendelt vagy engedélyezett munkálatokat és a mentő feltárást.

(2) Az elrendelt munkák csak a feltétlenül szükséges mértékben akadályozhatják tartósan a kulturális örökséghez tartozó javak rendeltetésszerű használatát.

70. § A kulturális örökség állapotának megőrzése érdekében az állagvédelemhez szükséges átlagos mértéket meg nem haladó jogszerűen előírt korlátozás, tilalom vagy kötelezés kártalanítási igényt nem keletkeztet.

Nyilvántartások

71. §³²¹ (1)³²² A hatóság vezeti

a) a régészeti lelőhelyek,

b) a régészeti feltárási engedélyek és a feltárási dokumentációk,

c) a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek,

d) a műemléki értékek, a műemlékek, a műemléki jelentőségű területek, a műemléki környezetek és a történeti tájak,

e)³²³ a világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek központi, közhiteles nyilvántartását, amely tartalmazza az a)-e) pontban meghatározottakkal összefüggő adatokat.

(2)³²⁴ A hatóság központi nyilvántartást vezet

a) a védetté nyilvánított kulturális javakról,

b) a kiviteli engedélyekről és igazolásokról,

c) a Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint a Magyarországról jogtalanul kivitt vagy ilyen módon behozott kulturális javakról,

d) a jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló 2001. évi LXXX. törvény 2. § 1. pontjában meghatározott kulturális javakról,

törvény 37. § m).

³¹⁷ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § m).

³¹⁸ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § n), 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) e).

³¹⁹ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³²⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 61. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³²¹ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 23. §. Hatályos: 2013. I. 1-től.

³²² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 62. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) e).

³²³ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 56.

³²⁴ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 21. §. Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § m), 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) e).

- e) a kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló tanúsítványokról,
- f) az ideiglenesen védetté nyilvánított kulturális javakról,
- g) a nemzeti érdekű nyilvános gyűjteményekről,
- h) a közérdekű kulturális értékekről,
- i) azokról a kulturális javakról, amelyek védettségét megszüntették,
- j) a védetté nyilvánításra javasolt kulturális javakról,
- k) a 64. § d) pontja szerint a kulturális javak körébe sorolt kulturális javakról, valamint
- l) jogszabályban meghatározott egyéb adatokról.

72. § (1)³²⁵ A 71. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés *a*) és *f*) pontja szerinti nyilvántartás a védettség fennállására vonatkozó adatok tekintetében közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül. A kulturális örökség védelme érdekében a hatóság a nyilvántartás egyes adataihoz való hozzáférést - az (1a) bekezdésben meghatározott kivételekkel - miniszteri rendelet alapján korlátozhatja.

(1a)³²⁶ A 71. § (1) bekezdés *a*) és *c*)-*d*) pontja esetében a védettség tényére vonatkozó adatokhoz való hozzáférés nem korlátozható.

(2) A nyilvántartás a kulturális örökség elemeinek azonosításához szükséges adatokat és tényeket tartalmazza.

(3)³²⁷ A hatóság a nyilvántartással kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával csak államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg.

73. § A védetté nyilvánított kulturális javak esetében a nyilvántartás tartalmazza:

- a*) a tárgy részletes leírását, valamint az azonosítását lehetővé tevő egyéb adatokat;
- b*)³²⁸ a tárgy tulajdonosának és birtokosának természetes személyazonosító adatait, valamint lakcímét;
- c*) a tulajdonszerzés idejét és módját;
- d*) a tárgy - állandó, illetve ideiglenes - őrzési helyét;
- e*) a külön jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.

74. §³²⁹ (1) A 11. § szerinti nyilvántartott régészeti lelőhely, a 28/A. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartott műemléki érték, a 15. §-ban meghatározott védett régészeti lelőhelyé, régészeti védőövezetté és a 29. § (1) bekezdése szerinti műemlékké nyilvánítás tényét, a műemléki jelentőségű területet, a műemléki környezetet és a történeti tájat, mint jogi jelleget az ingatlan-nyilvántartásban fel kell jegyezni.

(2)³³⁰ Az (1) bekezdésben meghatározott jogi jelleg feljegyzése iránt az ezt megállapító jogerős döntésével a hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

(3) A feljegyzés elmaradása a védettség fennállásának tényét nem érinti.

(4)³³¹ Ha az (1) bekezdés szerinti védettség feltétele már nem áll fenn, a hatóság jogerős döntésével megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a jogi jelleg ingatlan-nyilvántartásból történő törlése céljából.

³²⁵ Megállapította: 2013. évi LXXXIV. törvény 43. § (2). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 57.

³²⁶ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 24. §. Hatályos: 2013. I. 1-től.

³²⁷ Megállapította: 2010. évi CLVII. törvény 17. §. Hatályos: 2010. XII. 23-tól. Lásd: 2010. évi CLVII. törvény 30. § (1)-(2).

³²⁸ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 257. §.

³²⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 63. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³³⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 58.

³³¹ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 59.

74/A. §³³²

74/B. §³³³

74/C. §³³⁴ (1) Ha a településrendezési eszközökkel érintett ingatlan a hatályos településrendezési eszközökben megállapítottakhoz képest utóbb védetté válik, vagy a védettsége megszűnik, úgy a védettség keletkezése vagy a védettség megszűnésétől számított 6 hónapon belül a helyi építési szabályzatban a 71. § (1) bekezdése szerinti központi, közhiteles nyilvántartás tartalmának megfelelő változtatásokat át kell vezetni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott változás átvezetése iránt az ezt megállapító jogerős határozatával vagy végzéssel a hatóság megkeresi az illetékes települési önkormányzatot.

A hatósági eljárások szabályai

75. §³³⁵ Az ügyintézési határidő kulturális javak védetté nyilvánítása vagy védettségének megszüntetése iránti eljárásban hetven nap.

75/A. §³³⁶ (1)³³⁷ Ha jogszabály az örökségvédelemmel kapcsolatos szakkérdésben szakértő igénybevételét írja elő, szakértőként kizárólag az a személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak annak a szakértőnek az igénybevételéhez fűződnek, aki büntetlen előéletű, nem áll az örökségvédelemmel kapcsolatos szakterületen végezhető tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, rendelkezik a jogszabályban meghatározott szakmai képesítéssel, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek.

(1a)³³⁸ Szakértőként a jogszabályban kijelölt szervezet és a 6. § (3) bekezdése szerinti örökségvédelmi tanácsadó testület is igénybe vehető.

(2)-(4)³³⁹

75/B. §³⁴⁰ (1) Összevont örökségvédelmi engedélyezési eljárás folytatható le a 65. § (1) bekezdése szerinti előzetes tájékoztatáson túl a kulturális örökségvédelmi követelmények előzetes meghatározása érdekében jogszabályban meghatározottak szerint.

(2) Egybefoglalt örökségvédelmi engedélyezési eljárás folytatható le egymással összefüggő, de eltérő tárgyú örökségvédelmi tevékenységek esetében jogszabályban meghatározottak szerint.

75/C. §³⁴¹ A hatóság által hozott döntéssel szemben nincs helye fellebbezésnek.

A kulturális örökség elemeinek hozzáférhetővé tétele³⁴²

³³² Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § n). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

³³³ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § o). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

³³⁴ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 26. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³³⁵ Megállapította: 2015. évi CLXXXVI. törvény 77. §. Hatályos: 2016. I. 1-től. Rendelkezéseit a hatálybalépést követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

³³⁶ Beiktatta: 2009. évi LVI. törvény 256. § (3). Hatályos: 2009. X. 1-től. Ezt követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

³³⁷ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 26. §. Módosította: 2014. évi CVI. törvény 80. § n).

³³⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 65. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³³⁹ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) f). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

³⁴⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 66. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁴¹ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 27. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁴² Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § q).

76. § (1)³⁴³ A védett kulturális örökség tulajdonosai kötelesek a hatóságnak - előzetes egyeztetés alapján - lehetővé tenni az örökség egészének vagy meghatározott részének tanulmányozását, megtekintését, dokumentálását.

(2)³⁴⁴ Indokolt esetben, valamint a központi költségvetési, helyi önkormányzati, nemzetközi, vagy európai uniós forrás felhasználásával megvalósuló helyreállítás esetén a műemlékek és a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek nagyközönség által történő látogatásának időpontjáról és módjáról a tulajdonos (vagyonkezelő, használó) és a hatóság megállapodást köt. A látogatás a tulajdonost (vagyonkezelőt, használót) az ingatlan rendeltetésszerű használatában vagy méltánylást érdemlő életviszonyaiban nem zavarhatja, kárt nem okozhat.

77. § (1)³⁴⁵ Régészeti parkot, illetve régészeti bemutatóhelyet csak régészeti emlékek bemutatására lehet létesíteni.

(2) A régészeti parkok és bemutatóhelyek működésére vonatkozóan a kulturális javak védelméről és a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény muzeális intézményekre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

78. §³⁴⁶ A hatóság élet-, illetve vagyonbiztonság, továbbá a védett érték megóvása érdekében megtilthatja, korlátozhatja, vagy előzetes engedélyhez kötheti a látogatást, megtekintést.

79. §³⁴⁷ A védetté nyilvánított kulturális javakat hozzáférhetővé kell tenni a nyilvánosság és a kutatás számára. Ennek érdekében a hatóság kötelezheti a tulajdonost, hogy a védetté nyilvánított javakat kiállítás, illetve tudományos kutatás céljára közgyűjtemények számára rendelkezésre bocsássa. A tulajdonos érdekeinek figyelembevételével a kulturális javak átadásának időpontjáról, időtartamáról és feltételeiről a közgyűjtemény a tulajdonossal megállapodást köt.

80. § A kulturális örökség hozzáférhetővé tételénél törekedni kell a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megvalósítására.

Az örökségvédelem pénzügyi eszközeinek felhasználása

80/A. §³⁴⁸ (1) Az örökségvédelem pénzügyi eszközei lehetnek különösen:

a) a központi költségvetés örökségvédelmi célokat szolgáló előirányzatai;

b) a helyi önkormányzatok örökségvédelmi célokra fordított pénzeszközei;

c)³⁴⁹

d) egyéb pénzügyi eszközök, így

da) adókedvezmények,

db) illetékkedvezmények,

dc)³⁵⁰ kedvezményes kamatozású felújítási hitelek,

dd)³⁵¹ érdekeltség növelő támogatások.

³⁴³ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § r), 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³⁴⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 67. §. Módosította: 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) f).

³⁴⁵ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 34. §. Hatályos: 2006. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokra kell alkalmazni.

³⁴⁶ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³⁴⁷ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³⁴⁸ Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 35. §. Hatályos: 2006. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokra kell alkalmazni.

³⁴⁹ Hatályon kívül helyezte: 2011. évi CLXVI. törvény 84. § 29. Hatálytalan: 2012. I. 1-től.

³⁵⁰ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 68. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁵¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 68. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

(2)³⁵² Az (1) bekezdés *d)* pont *da)*, *db)*, *dc)* és *dd)* alpontja szerinti kedvezmények mindenkori mértékéről, érvényesítésük feltételeiről és módjáról külön törvények rendelkeznek.

81. §³⁵³ A kulturális örökség védelmével kapcsolatos költségvetési pénzeszközöket a miniszter által felügyelt és más érintett költségvetési fejezeten belül az alábbi feladatok költségeire figyelemmel kell meghatározni:³⁵⁴

*a)*³⁵⁵ a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek állagvédelme, a mentő feltárások támogatása;
*b)*³⁵⁶ a kulturális örökség védett elemei tulajdonosának (vagyonkezelőjének, használójának) támogatása;

*c)*³⁵⁷ a hatósági feladatok ellátásával kapcsolatos kötelezettségek és a hatósági intézkedések teljesítésének fedezete, valamint a hatóság által a tulajdonosok helyett elvégzett munkák költségeinek megelőlegezése;

d) kisajátítás;

e) állami elővásárlás;

f) kártalanítás;

g) a régészeti emlék vagy lelet felfedezőjének jutalmazása;

*h)*³⁵⁸ a műemlékek, kiemelten a veszélyeztetett műemlékek állagmegóvásának, helyreállításának vagy jókarbantartásának támogatása;

*i)*³⁵⁹ a műemlékek fennmaradását és méltó hasznosítását is szolgáló helyi önkormányzati fejlesztési programok támogatása;

*j)*³⁶⁰ az örökségvédelmi többletköltség;

*k)*³⁶¹ a határon túli magyar vonatkozású kulturális örökséggel kapcsolatos feladatok;

*l)*³⁶² nyilvántartási feladatok;

*m)*³⁶³ a 21. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján végzett próbafeltárások finanszírozása;

n) örökségvédelmi érdekű tudományos kutatási feladatok ellátására és szervezésére;

o) örökségvédelemmel kapcsolatos ismeretterjesztési és képzési feladatok ellátására;

*p)*³⁶⁴ e törvényben meghatározott egyéb örökségvédelmi feladatok, beleértve a szabályozási tervek 39. § (2) bekezdése szerinti módosításának költségeit.

Örökségvédelmi bírság

³⁵² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 68. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁵³ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 124. § (1) m), 170. § (8) d).

³⁵⁴ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 36. § (1). Módosította: 2007. évi CVI. törvény 58. § (1) j).

³⁵⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁵⁶ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 36. § (1). Módosította: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) g).

³⁵⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁵⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 60.

³⁵⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁶⁰ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁶¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁶² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁶³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 69. § (3). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 37. § p).

³⁶⁴ Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 36. § (3). Módosította: 2011. évi LXXVII. törvény 16. § (1).

82. § (1)³⁶⁵ Örökségvédelmi bírsággal (a továbbiakban: bírság) kell sújtani azt a természetes vagy jogi személyt és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet, aki (amely)

*a)*³⁶⁶ az e törvényben vagy más jogszabályban engedélyhez kötött tevékenységet a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökségi elemen engedély vagy tudomásulvétel nélkül vagy attól eltérő módon végzi,

b) a 61/I. § (4) bekezdése szerinti tevékenységet a kiemelt nemzeti emlékhely területén, vagy annak részét képező közterülettel határos ingatlanon a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság előzetes hozzájárulása nélkül vagy az előzetes hozzájárulásban meghatározottaktól eltérő módon végzi,

c) a védetté nyilvánított vagy e törvény erejénél fogva védelem alatt álló kulturális örökség elemeit jogellenesen megsemmisíti vagy megrongálja, valamint

d) a védett kulturális örökségi elemet kötelezettségének elmulasztásával veszélyezteteti,

*e)*³⁶⁷ régészeti feltárást feltárási jogosultság vagy műemléki területen szakértői tevékenységet szakértői jogosultság nélkül végez,

*f)*³⁶⁸ nyilvántartott régészeti lelőhelyen a hatóság engedélye vagy nyilatkozata nélkül beruházást valósít meg.

(2) Bírsággal sújtható az, aki a jogszabály által előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget.

(3)³⁶⁹ A bírságot a hatóság szabja ki.

(4) A bírság összegének megállapításánál mérlegelni kell:

a) a kulturális örökség elemének történeti, eszmei jelentőségét és egyediségét,

*b)*³⁷⁰ az okozott kár jogszabályban meghatározottak szerint megállapítható vagy becsült nagyságát.

83. §³⁷¹ A bírság kiszabásának nincs helye,

*a)*³⁷² ha az annak alapjául szolgáló magatartásnak, illetve cselekménynek a hatóság tudomására jutásától számítva egy év, vagy

*b)*³⁷³ ha az annak alapjául szolgáló magatartásnak, illetve cselekménynek a befejezésétől tíz év eltelt.

84. §³⁷⁴ (1) Az örökségvédelmi bírságból eredő jogerős és végrehajtható határozatban megállapított követelés biztosítékaul a Magyar Államot a védett kulturális örökségi elemen jelzálogjog, valamint annak fennállásáig terhelési tilalom illeti meg.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határozatával a hatóság megkeresi

a) az ingatlanügyi hatóságot az (1) bekezdésben meghatározott jelzálogjog bejegyzése és a terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő feljegyzése,

b) az illetékes állami adóhatóságot - amennyiben a kötelezettség teljesítése határidőre nem történt meg - a követelés végrehajtása

³⁶⁵ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (13). Hatályos: 2014. III. 4-től.

³⁶⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 70. § (1). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 61.

³⁶⁷ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 70. § (2). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 62.

³⁶⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 28. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁶⁹ Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³⁷⁰ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 63.

³⁷¹ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 45. § e).

³⁷² Módosította: 2006. évi CIX. törvény 133. § c).

³⁷³ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § sz).

³⁷⁴ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 29. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

iránt.

(3) A követelés kielégítése vagy megszűnése esetén a hatóság 15 napon belül megkeresi az ingatlanügyi hatóságot a bejegyzett jog és a feljegyzett tény törlése iránt.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott jelzálogjog bejegyzése és terhelési tilalom tényének feljegyzése iránt a 67. § (8) bekezdésének alkalmazásával kell feljegyezni.

85. § A bírságotra vonatkozó részletes szabályokat, valamint a bírság megállapításának alapjául szolgáló értékhatárokat és a bírság legmagasabb összegét a Kormány rendeletben határozza meg.

Örökségvédelmi hatástanulmány³⁷⁵

85/A. §³⁷⁶ (1) Örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a település településfejlesztési koncepciójának kidolgozása során. Ha a településfejlesztési koncepció készítésekor nem készült, vagy a rendezés alá vont területre nincs örökségvédelmi hatástanulmány, vagy van, de az tíz évnél régebbi, akkor azt a rendezés alá vont területre el kell készíteni. Nem kell örökségvédelmi hatástanulmányt készíteni, ha az Étv. 8. § (2) bekezdése szerinti véleményezési eljárásban az illetékes államigazgatási szerv véleménye szerint a rendezés alá vont terület örökségvédelmi szempontból nem érintett.

(2) Az örökségvédelmi hatástanulmányban megfogalmazott értékvédelmi terv szerint kell meghatározni az örökségvédelemmel érintett területekre vonatkozó településfejlesztési és településrendezési eszközöket.

(3) A hatóság örökségvédelmi hatástanulmány készítését írhatja elő jogszabályban meghatározott esetekben.

Elővásárlási jog

86. § (1)³⁷⁷ A kulturális örökség védetté nyilvánított elemeire a Magyar Államot a 37-40. § kivételével elővásárlási jog illeti meg

a) ingatlanok esetében akkor, ha ezt a védetté nyilvánító, illetőleg a védettséget módosító rendelet kimondja. Amennyiben a műemlékekre több elővásárlási jog áll fenn, első helyen az államot, második helyen az ingatlan kezelő (vagy ingyenesen használó) önkormányzatot, harmadik helyen az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot illeti meg az elővásárlási jog;³⁷⁸

b) védetté nyilvánított kulturális javak ellenérték mellett történő tulajdonátruházása esetében.

(1a)³⁷⁹ Az államot megillető elővásárlási jog a nyilvántartott műemléki értéken nem állhat fenn.

(2)³⁸⁰ Az elővásárlási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése érdekében a hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

³⁷⁵ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 71. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁷⁶ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 71. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁷⁷ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 38. § (1). Hatályos: 2006. I. 1-től. Ezt követően indított eljárásokra kell alkalmazni.

³⁷⁸ Lásd: 22/2004. (XI. 17.) NKÖM rendelet, 2/2005. (I. 24.) NKÖM rendelet, 24/2005. (VIII. 19.) NKÖM rendelet.

³⁷⁹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 72. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁸⁰ Módosította: 2009. évi LVI. törvény 257. §, 2014. évi CVI. törvény 80. § o), 2016. évi XCII. törvény 36. § (2) g).

(3)³⁸¹ A Magyar Állam elővásárlási jogát
a) ingatlanok esetében a kormányrendeletben kijelölt örökségvédelmi szerv,
b) a védetté nyilvánított kulturális javak tekintetében a kulturális javakért való felelőssége körében a kormányrendeletben kijelölt örökségvédelmi szerv, továbbá - kormányrendeletben meghatározottak szerint - a kultúráért felelős miniszter gyakorolja.

(4)³⁸² Az 1998. január 1-je előtt hatályos jogszabályok alapján műemlék, műemlék jellegű, városképi jelentőségű kategóriában védett ingatlanok tekintetében első helyen az államot, második helyen a feladatot ellátó helyi önkormányzatot, ennek hiányában az ingatlan fekvése szerinti települési önkormányzatot - fővárosban lévő ingatlan esetén a fővárosi és kerületi önkormányzatot megegyezésük szerint - elővásárlási jog illeti meg. A vallási közösség működését biztosító, illetve hitéleti, oktatási, nevelési, egészségügyi, szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi, továbbá kulturális célú, egyházi használatban lévő műemlék épület esetében a települési önkormányzat helyett második helyen a használót illeti e jog.

87. §³⁸³

88. §³⁸⁴

IV. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatálybalépés

89. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő 90. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépése után indított eljárásokra kell alkalmazni.

(2) A *melléklet* e törvény kihirdetése napján lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

90. § Az e törvény hatálybalépése előtt védetté nyilvánított műemlékek és műemléki jelentőségű területek környezete a törvény alapján műemléki környezetnek minősül, kivéve, ha azt a korábbi védetté nyilvánító döntés más területnagyságra állapította meg.

91. §³⁸⁵ E törvény nem érinti a kulturális örökség elemeinek a korábbi jogszabályok alapján megállapított védettségét.

92. §³⁸⁶ (1)³⁸⁷ A fennálló egyedi védettségű műemlékek kategóriába sorolását a 35/A. §-nak megfelelően jogszabályban meghatározottak szerint el kell végezni.

³⁸¹ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 30. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁸² Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 38. § (2). Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 90. § c).

³⁸³ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 2013. évi CCXVII. törvény 28. § h). Hatálytalan: 2014. I. 12-től.

³⁸⁴ Hatályon kívül helyezte: 2009. évi CVIII. törvény 21. § (5). A korábbi alcímet hatályon kívül helyezte: 2013. évi CCXVII. törvény 28. § h). Hatálytalan: 2014. I. 12-től.

³⁸⁵ Módosította: 2005. évi LXXXIX. törvény 42. § u).

³⁸⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 73. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁸⁷ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 64., 37. § q).

(2)³⁸⁸ A III. kategóriába sorolt műemlékek 2016. január 1-jétől nyilvántartott műemléki értéknek minősülnek, a műemléki környezetük és az államot megillető elővásárlási jog megszűnik.

(3)³⁸⁹ A (2) bekezdés alapján nyilvántartott műemléki értéké minősülő műemlékek esetében a 28/A. § (2) bekezdését nem kell alkalmazni.

(4)³⁹⁰

(5) A 2015. január 1-jét megelőzően védetté nyilvánított műemlékek esetében az I. örökségvédelmi bírságkategóriába tartozó műemlékek I. kategóriába sorolt műemlékek, míg a II. örökségvédelmi bírságkategóriába tartozó műemlékek II. kategóriába sorolt műemlékek minősülnek.

92/A. §³⁹¹

92/B. §³⁹² E törvénynek az egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi CCXVII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 61/I-61/K. §-át a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

92/C. §³⁹³ E törvénynek az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2014. évi XIV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv2.) megállapított rendelkezéseit - e törvénynek a Módtv2.-vel megállapított 82. §-a kivételével - a Módtv2. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell, ideértve az olyan engedélyezési vagy bejelentési eljárást is, amelynél a Módtv2. hatálybalépésekor az engedélyt a hatóság még nem adta ki, vagy bejelentéshez kötött tevékenység esetén a bejelentőt hatóság még nem vette nyilvántartásba.

92/D. §³⁹⁴ (1) E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az azzal összefüggő törvények módosításáról szóló 2014. évi CVI. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv3.) megállapított rendelkezéseit - a (2)-(5) bekezdésben foglaltak kivételével - a 2015. január 1-jét követően indult eljárásokban és megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

(2) Az előzetes régészeti dokumentáció készítésével kapcsolatban 2015. január 1-jét megelőzően megkötött szerződések átruházásáról a felek megállapodásban rendelkeznek.

(3) A 2015. január 1-je előtt a nagyberuházáshoz kapcsolódó régészeti feladatellátásra vonatkozó szerződést a költségek tekintetében a szerződő felek 2015. március 31-ig a Módtv3.-mal megállapított 23/F. § (8)-(9) bekezdése szerint módosíthatják, amennyiben az egyéb szabályba nem ütközik.

(4) A 2015. január 1-je előtt a nagyberuházáshoz kapcsolódó megelőző régészeti feltárással vonatkozóan megkötött szerződésekre és azok módosítására - a (3) bekezdés kivételével - a szerződéskötés időpontjában hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A régészeti feladatellátás tekintetében a 2014. december 31-én hatályos előírásokat kell alkalmazni, ha 2015. január 1-jét követően nem lehet akkreditált intézményt vagy akkreditált szervezetet bevonni a régészeti feladatellátásba.

92/E. §³⁹⁵

92/F. §³⁹⁶ E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény és az

³⁸⁸ Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 65., 37. § r).

³⁸⁹ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 31. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁹⁰ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (2). Hatálytalan: 2016. I. 1-től.

³⁹¹ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) h). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

³⁹² Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 23. §. Hatályos: 2013. XII. 14-től.

³⁹³ Beiktatta: 2014. évi XIV. törvény 85. § (14). Hatályos: 2014. III. 4-től.

³⁹⁴ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 74. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁹⁵ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § s). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

azzal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.4.) megállapított 24., 27/A., 28/A., 29., 64., 71., 72., 74., 74/C., 76. §-át a Módtv.4. hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Felhatalmazások

93. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben:

a)³⁹⁷ szabályozza az örökségvédelmi bírsággal, a műemlékek kategóriába sorolásával kapcsolatos részletes szabályokat, a bírság legmagasabb összegét, valamint a bírság megállapításának alapjául szolgáló értékhatárokat;³⁹⁸

b)³⁹⁹ jelölje ki az e törvényben meghatározott feladatok tekintetében hatáskörrel rendelkező hatóságokat és feladatkörrel rendelkező egyéb szerveket, és állapítsa meg az azok eljárására és szolgáltatásaira vonatkozó szabályokat, beleértve a hatóságok eljárásaiban vizsgálandó kulturális örökségvédelmi szempontokat és szakkérdéseket, a szakkérdések vizsgálatára a kormányhivatalhoz örökségvédelmi érdekből történő kirendelés szabályait, valamint az eljárások alóli mentesség feltételeit;⁴⁰⁰

c)⁴⁰¹ szabályozza a kulturális örökség hozzáférhetővé tételének szabályait, különös tekintettel a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének előmozdítására;

d)⁴⁰² állapítsa meg az örökségvédelmi hatástanulmányra vonatkozó szabályokat;⁴⁰³

e)⁴⁰⁴ szabályozza a Bizottság és a NÖRI emlékhelyekkel kapcsolatos feladatait;⁴⁰⁵

f)⁴⁰⁶ szabályozza a nemzeti emlékhelyek - köznapi, ünnepi, idegenforgalmi és protokolláris, a nemzeti emlékhely szellemével összhangban álló - használati rendjét, valamint meghatározza a nemzeti emlékhely fenntartható használatát elősegítő támogatási szerződés megkötésével kapcsolatos részletszabályokat;

g)⁴⁰⁷ határozza meg a történelmi emlékhelyeket;⁴⁰⁸

h)⁴⁰⁹ szabályozza a nagyberuházásokkal kapcsolatos régészeti feladatellátás szabályait, a

³⁹⁶ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 33. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

³⁹⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

³⁹⁸ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

³⁹⁹ Megállapította: 2015. évi VIII. törvény 11. § (2). Hatályos: 2015. IV. 1-től.

⁴⁰⁰ Lásd: 119/2015. (V. 14.) Korm. rendelet 4. §, 267/2015. (IX. 14.) Korm. rendelet 4. §, 32/2016. (II. 25.) Korm. rendelet 6. §, 48/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 49/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 148/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 4. §, 150/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 5. §, 181/2016. (VII. 1.) Korm. rendelet 5. §, 198/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 6. §, 210/2016. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. § (1), 5. §, 309/2016. (X. 13.) Korm. rendelet 7. §, 336/2016. (XI. 11.) Korm. rendelet 6. §, 356/2016. (XI. 18.) Korm. rendelet 5. §, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet, 5/2017. (I. 12.) Korm. rendelet 5. §.

⁴⁰¹ Beiktatta: 2005. évi LXXXIX. törvény 39. § (1). Hatályos: 2006. I. 1-től.

⁴⁰² Beiktatta: 2010. évi XC. törvény 76. § (2). Hatályos: 2010. VIII. 28-tól.

⁴⁰³ Lásd: 395/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet, 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴⁰⁴ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 7. §. Módosította: 2013. évi CCXVII. törvény 27. § f).

⁴⁰⁵ Lásd: 302/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet.

⁴⁰⁶ Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (15). Hatályos: 2014. III. 4-től.

⁴⁰⁷ Beiktatta: 2011. évi CXLIX. törvény 7. §. Hatályos: 2012. I. 1-től.

⁴⁰⁸ Lásd: 303/2011. (XII. 23.) Korm. rendelet.

nagyberuházás régészeti szakaszolásának szempontjait, a nagyberuházás kivitelezése során ellátandó régészeti megfigyelés és az elfedés szabályait, valamint a 19. § (4) bekezdése szerinti hatósági ár képzésének szabályait, az alkalmazható legmagasabb ár mértékét, továbbá a régészeti feladatellátással összefüggő költségtételek figyelembevételének részletes szabályait;⁴¹⁰

i)⁴¹¹ meghatározza a régészeti feltáráshoz kapcsolódó szerződésre irányuló múzeumi ajánlattétel adattartalmát, a régészeti feltáráshoz kapcsolódó szerződés kötelező elemeit, valamint a megelőző feltárás módszerei alkalmazásának eseteit és szabályait;⁴¹²

j)⁴¹³ meghatározza a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek és a védett műemléki értékek ellenőrzésének szabályait;⁴¹⁴

k)⁴¹⁵ meghatározza azokat a nyilvántartott régészeti lelőhelyeket, amelyeket a földmunkával járó beruházásokkal el kell kerülni, a régészeti feltárások részletes szabályait, a régészeti feltáráshoz kapcsolódó fogalmát, valamint az elektronikus lelőhely-bejelentés szabályait;⁴¹⁶

l)⁴¹⁷ meghatározza a feltáráshoz előkerülő, a helyszínen meg nem őrizhető régészeti emlékek, valamint a műemléktől elvált alkotórészek, tartozékok, berendezési tárgyak elhelyezésének szabályait;⁴¹⁸

m)⁴¹⁹ meghatározza a régészeti feltáráshoz kapcsolódó jogszabályi vagy a feltárási engedélyben foglalt előírások megszegése esetén alkalmazandó jogkövetkezmények szabályait;⁴²⁰

⁴⁰⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (2). Módosította: 2015. évi LXXIX. törvény 14. § c).

⁴¹⁰ Lásd: 392/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 3. § (3) c), 394/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 395/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 119/2015. (V. 14.) Korm. rendelet 4. §, 228/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet 3. § (6), 267/2015. (IX. 14.) Korm. rendelet 4. §, 32/2016. (II. 25.) Korm. rendelet 6. §, 48/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 49/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 148/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 4. §, 150/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 5. §, 181/2016. (VII. 1.) Korm. rendelet 5. §, 198/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 6. §, 210/2016. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. § (1), 5. §, 309/2016. (X. 13.) Korm. rendelet 7. §, 336/2016. (XI. 11.) Korm. rendelet 6. §, 356/2016. (XI. 18.) Korm. rendelet 5. §, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet, 5/2017. (I. 12.) Korm. rendelet 5. §.

⁴¹¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴¹² Lásd: 394/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 395/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴¹³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (2). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 66.

⁴¹⁴ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴¹⁵ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (2). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 67.

⁴¹⁶ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 119/2015. (V. 14.) Korm. rendelet 4. §, 267/2015. (IX. 14.) Korm. rendelet 4. §, 32/2016. (II. 25.) Korm. rendelet 6. §, 48/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 49/2016. (III. 10.) Korm. rendelet 5. §, 148/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 4. §, 150/2016. (VI. 13.) Korm. rendelet 5. §, 198/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 6. §, 210/2016. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. § (1), 5. §, 336/2016. (XI. 11.) Korm. rendelet 6. §, 356/2016. (XI. 18.) Korm. rendelet 5. §, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet, 5/2017. (I. 12.) Korm. rendelet 5. §.

⁴¹⁷ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴¹⁸ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴¹⁹ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (2). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴²⁰ Lásd: 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet, 227/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. §, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

n) ⁴²¹ szabályozza az örökségvédelemmel kapcsolatos szakértői tevékenységek szakmagyakorlási feltételeit, ennek keretében a szakértői tevékenység bejelentésének és a szakértők nyilvántartásának adattartalmát, valamint a bejelentésre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, a szakértők igénybevételének eseteit, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket;⁴²²

o) ⁴²³

p) ⁴²⁴

q) ⁴²⁵ meghatározza, hogy mely ingatlanok minősülnek, illetve jelölhetők ki műemléki környezetnek;⁴²⁶

r) ⁴²⁷ meghatározza az örökségvédelmi engedélyhez vagy tudomásulvételhez kötött tevékenységeket és az e tevékenységekkel kapcsolatos követelményeket;⁴²⁸

s) ⁴²⁹ meghatározza a műemlékek tudományos kutatásának, értékvizsgálatának szabályait, az építéstörténeti kutatási dokumentáció kötelező tartalmi elemeit;⁴³⁰

t) ⁴³¹ állapítsa meg - a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság javaslata alapján és véleményének kikérésével - a kiemelt nemzeti emlékhely nemzeti kulturális értéke megőrzését akadályozó tevékenység megelőzésének és az ellenőrzésnek a rendjét, a kiemelt nemzeti emlékhely területére vonatkozó közterület-használat szabályait és díjait;

u) ⁴³² állapítsa meg - a Kiemelt Nemzeti Emlékhely Bizottság javaslata alapján és véleményének kikérésével - a 61/L. § szerinti közigazgatási bírság, helyszíni bírság megállapításának és megfizetése módjának részletszabályait;

v) ⁴³³

w) ⁴³⁴ szabályozza a fémkereső műszer használatát;⁴³⁵

x) ⁴³⁶ állapítsa meg a védett műemléki érték fenntartására és méltó használatára, a műemléki

⁴²¹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴²² Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴²³ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § t). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től. Lásd: 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴²⁴ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) i). Hatálytalan: 2015. I. 1-től. Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴²⁵ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (2). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴²⁶ Lásd: 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴²⁷ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (2). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 68.

⁴²⁸ Lásd: 393/2012. (XII. 20.) Korm. rendelet, 199/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet 2. alcím, 227/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. §, 394/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 395/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet 4. §, 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴²⁹ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 75. § (4). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴³⁰ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴³¹ Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 32. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

⁴³² Megállapította: 2016. évi CXVI. törvény 32. §. Hatályos: 2017. I. 1-től.

⁴³³ Hatályon kívül helyezte: 2016. évi XCII. törvény 37. § t). Hatálytalan: 2016. VII. 10-től.

⁴³⁴ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 75. § (5). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴³⁵ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴³⁶ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 75. § (5). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 69.

értéket érintő tevékenységek támogatására vonatkozó szabályokat;⁴³⁷

y)⁴³⁸ állapítsa meg a műemléki értéket érintő örökségvédelmi engedély iránti kérelemhez vagy bejelentéshez kötött tevékenységek végzésének szabályait.⁴³⁹

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben megállapítsa

a)⁴⁴⁰ az örökségvédelem körében a védetté nyilvánítás részletes szabályait;⁴⁴¹

b)⁴⁴² a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű közlekedési infrastruktúra-beruházás régészeti megfigyelése vonatkozásában a 23/G. § (7) és (8) bekezdése szerinti értesítés és miniszteri döntés részletes szabályait;⁴⁴³

c)⁴⁴⁴ a régészeti lelőhely és a műemléki érték nyilvántartásba vételének, a nyilvántartott régészeti lelőhely és a nyilvántartott műemléki érték ideiglenes védetté nyilvánításának, valamint a védetté nyilvánításnak részletes szabályait;⁴⁴⁵

d)⁴⁴⁶ a feltárás végzésére jogosult intézmények és a feltárásban alvállalkozóként résztvevő szervezetek akkreditálásának szabályait és eljárásrendjét;⁴⁴⁷

e)⁴⁴⁸ a nyilvántartott és a védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek fenntartható használatát;

f) a régészeti lelőhely, a lelet megtalálójának anyagi elismerésére vonatkozó részletes szabályokat;⁴⁴⁹

g)⁴⁵⁰ a műemlékvédelem sajátos tárgyaira - beleértve az azok használatát szabályozó kezelési tervre - vonatkozó szabályokat;

h)⁴⁵¹

i)⁴⁵² a nyilvántartott régészeti lelőhelyek védetté nyilvánítását és a védettség megszüntetését;⁴⁵³

j)⁴⁵⁴ az örökségvédelem körében a hatósági és egyéb nyilvántartás szabályait és a hatósági nyilvántartással összefüggő igazgatási szolgáltatási díj mértékét és a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat;⁴⁵⁵

⁴³⁷ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴³⁸ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 75. § (5). Módosította: 2016. évi XCII. törvény 35. § 70.

⁴³⁹ Lásd: 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet, 496/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet.

⁴⁴⁰ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (3). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴⁴¹ Lásd: 80/2012. (XII. 28.) BM rendelet, 70/2013. (XII. 16.) BM rendelet, 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet.

⁴⁴² Megállapította: 2015. évi LXXIX. törvény 13. §. Hatályos: 2015. VII. 3-tól.

⁴⁴³ Lásd: 10/2016. (IV. 13.) MvM rendelet.

⁴⁴⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 76. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁴⁵ Lásd: 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet.

⁴⁴⁶ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 76. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁴⁷ Lásd: 14/2015. (III. 11.) MvM rendelet.

⁴⁴⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 76. § (1). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁴⁹ Lásd: 18/2001. (X. 18.) NKÖM rendelet, 5/2010. (VIII. 18.) NEFMI rendelet, 14/2010. (XI. 25.) NEFMI rendelet, 80/2012. (XII. 28.) BM rendelet, 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet.

⁴⁵⁰ Megállapította: 2005. évi LXXXIX. törvény 39. § (2). Módosította: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) j).

⁴⁵¹ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi CVI. törvény 81. § (1) k). Hatálytalan: 2015. I. 1-től.

⁴⁵² Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 76. § (2). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁵³ Lásd: 8/2015. (II. 27.) MvM rendelet, 49/2015. (XI. 10.) MvM rendelet, 40/2016. (XII. 29.) MvM rendelet.

⁴⁵⁴ Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (5). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴⁵⁵ Lásd: 80/2012. (XII. 28.) BM rendelet, 13/2015. (III. 11.) MvM rendelet.

k)⁴⁵⁶ az örökségvédelmi tanácsadó testületek működtetésével kapcsolatos feladatokat és szabályokat;

l)-m)⁴⁵⁷

n)⁴⁵⁸ a nyilvántartott műemléki értékek műemlékké nyilvánítását és a műemléki védettség megszüntetését;⁴⁵⁹

o)⁴⁶⁰ kulturális javak védetté nyilvánítására és a védettség megszüntetésére vonatkozó szabályokat;

p)⁴⁶¹ a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági eljárás részletes szabályait;

q)⁴⁶² a kulturális javak nyilvántartásának szabályait és - az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben - az ezzel összefüggő igazgatási szolgáltatási díj mértékét és a fizetésre vonatkozó egyéb szabályokat;

r)⁴⁶³ az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a kulturális javak kivételének engedélyezésére irányuló eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjak körét, mértékét, valamint megfizetésének részletes szabályait;

s)⁴⁶⁴ az Európai Örökség cím elnyerésére pályázó helyszínek közül az arra érdemesnek tartott helyszínek nemzeti szintű előzetes kiválasztására vonatkozó eljárási szabályokat.

(3)⁴⁶⁵ A miniszter a (2) bekezdés j) pontjában kapott, az igazgatási szolgáltatási díjra vonatkozó szabályozási jogkörét az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével gyakorolja.

(4)⁴⁶⁶ A miniszter a (2) bekezdés i) pontjában kapott szabályozási jogkörét természeti vagy védett természeti területen, továbbá védett természeti értékek esetében a természetvédelemért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(5)⁴⁶⁷

(6)⁴⁶⁸ Felhatalmazást kap a kultúráért felelős miniszter, hogy rendeletben szabályozza:

a)-c)⁴⁶⁹

d) a könyvtárakban levő muzeális dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos külön szabályokat,

e)-f)⁴⁷⁰

g)⁴⁷¹ a miniszterrel egyetértésben az elsődleges leletfeldolgozásra, a leletanyag végleges

⁴⁵⁶ Megállapította: 2016. évi XCII. törvény 32. §. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁴⁵⁷ Hatályon kívül helyezte: 2012. évi CXCI. törvény 31. § k). Hatálytalan: 2013. I. 1-től.

⁴⁵⁸ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 76. § (3). Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁵⁹ Lásd: 5/2015. (II. 2.) MvM rendelet, 30/2015. (VI. 19.) MvM rendelet, 4/2016. (I. 11.) MvM rendelet.

⁴⁶⁰ Megállapította: 2014. évi XXXV. törvény 38. §. Hatályos: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶¹ Megállapította: 2014. évi XXXV. törvény 38. §. Hatályos: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶² Megállapította: 2014. évi XXXV. törvény 38. §. Hatályos: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶³ Beiktatta: 2014. évi XXXV. törvény 38. §. Hatályos: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶⁴ Beiktatta: 2014. évi XXXV. törvény 38. §. Hatályos: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶⁵ Beiktatta: 2008. évi LXXXII. törvény 14. § (2). Hatályos: 2009. I. 1-től.

⁴⁶⁶ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (6). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴⁶⁷ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (2). Hatálytalan: 2014. VII. 16-től.

⁴⁶⁸ Beiktatta: 2012. évi CXCI. törvény 29. § (6). Hatályos: 2013. I. 1-től.

⁴⁶⁹ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (2). Hatálytalan: 2014. VII. 16-től.

⁴⁷⁰ Hatályon kívül helyezte: 2014. évi XXXV. törvény 39. § (2). Hatálytalan: 2014. VII. 16-től.

⁴⁷¹ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 77. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

befogadására vonatkozó szabályokat,⁴⁷²

h)⁴⁷³ meghatározza a műemléktől elvált vagy elválasztani engedélyezett alkotórészek, tartozékok, berendezési tárgyak közgyűjteményi elhelyezésének, nyilvántartásának, védelmének szabályait.

(7)⁴⁷⁴ Felhatalmazást kap a honvédelemért felelős miniszter, hogy a miniszterrel egyetértésben rendeletben megállapítsa:

- a) a hadtörténeti örökség kutatására és védetté nyilvánítására vonatkozó szabályokat, valamint
- b) a hadtörténeti örökség védetté nyilvánítását és a védettség megszüntetését.

Az Európai Unió jogának való megfelelés⁴⁷⁵

94. §⁴⁷⁶ Ez a törvény az Európai Örökség címre vonatkozó európai uniós fellépés létrehozásáról szóló, 2011. november 16-i 1194/2011/EU európai parlamenti és tanácsi határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

95-98. §⁴⁷⁷

99. §⁴⁷⁸

100. §⁴⁷⁹

1. melléklet a 2001. évi LXIV. törvényhez⁴⁸⁰

A kiviteliengedély-köteles nem védett kulturális javak

Kategóri a	A	B	
	Meghatározás	Együttes feltétel	
1.	A földből és a víz alól előkerült, a 7. § 19. pontja szerinti régészeti leletnek nem minősülő egyéb tárgyak.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
2.	Művészeti, történelmi, illetve vallási emlékekből származó, de azok szerves részét képező részek és elemek.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
3.	Bármilyen alakra, bármilyen anyag használatával, teljesen	kor	legalább 50 év

⁴⁷² Lásd: 52/2016. (XII. 29.) EMMI rendelet.

⁴⁷³ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 77. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁷⁴ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 78. §. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁷⁵ Beiktatta: 2013. évi CCXVII. törvény 25. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

⁴⁷⁶ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 25. §. Hatályos: 2014. I. 12-től.

⁴⁷⁷ Hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 506. Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.

⁴⁷⁸ Hatályon kívül helyezte: 2006. évi CIX. törvény 134. § a). Hatálytalan: 2007. I. 1-től.

⁴⁷⁹ A korábbi alcímmel együtt hatályon kívül helyezte: 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 506.

Hatálytalan: 2007. VII. 1-től.

⁴⁸⁰ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 26. § (1), 1. melléklet. Hatályos: 2014. I. 12-től.

	kézzel készített képek és festmények, amelyek nem tartoznak a 4. és az 5. kategóriába, valamint nincsenek alkotójuk tulajdonában.	forgalmi érték	legalább 100 000 Ft
4.	Bármilyen alapra, vízfesték, guache és pasztell használatával, teljesen kézzel készített képek és festmények, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 50 000 Ft
5.	Az 1., 2. és 4. kategóriába nem tartozó, bármilyen alapra, bármilyen anyag használatával, teljesen kézzel készített mozaikképek és rajzok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 50 000 Ft
6.	Eredeti metszetek, nyomatok, szita-és könyomatok a hozzájuk tartozó nyomólemezekkel, valamint eredeti plakátok, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 50 000 Ft
7.	Az 1. kategóriába nem tartozó eredeti szobrok, illetve szoborművek és az eredetivel azonos eljárással készült másolataik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 100 000 Ft
8.	Fényképek, filmek és negatívjaik, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 50 000 Ft
9.	Ősnyomtatványok és kéziratok, beleértve a kézírásos bejegyzéssel ellátott könyveket, a térképeket és zenei partitúrákat egyenként vagy gyűjteményes formában, amelyek nincsenek alkotójuk tulajdonában.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
10.	A 9. kategóriába nem tartozó könyvek egyenként vagy gyűjteményes formában.	kor	100 év
		forgalmi érték	legalább 100 000 Ft
11.	Nyomatott térképek.	kor	100 év
		forgalmi érték	legalább 50 000 Ft
12.	Iratok, irategyüttesek, valamint irat- és tervtári anyagok, kép- és hangarchívumok anyagai, bármilyen adathordozón.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	nincs
13.	a) Természettudományos gyűjtemények: zoológiai, botanikai, paleontológiai,	kor	nincs

	ásványtani vagy anatómiai gyűjtemények, illetve azok egyes darabjai; b) Történeti jellegű gyűjtemények: történelmi, néprajzi vagy numizmatikai jelentőségű gyűjtemények.	forgalmi érték	legalább 100 000 Ft
14.	Közlekedési eszközök.	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 100 000 Ft
15.	Az 1-14-ig terjedő kategóriák egyikéhez sem tartozó minden egyéb antik darab, különösen: a) játékok, játékszerek, b) üvegtárgyak, c) arany- és ezüstnemű, d) bútorok, e) optikai, fotó- és kinematográfiai berendezések, f) hangszerek, g) órák és alkatrészeik, h) fából készített műtárgyak, i) kerámia, j) kárpit, k) szőnyegek, l) tapéta, m) fegyverek, n) numizmatikai tárgyak (érmek, jelvények stb.).	kor	legalább 50 év
		forgalmi érték	legalább 100 000 Ft

2. melléklet a 2001. évi LXIV. törvényhez⁴⁸¹

I.⁴⁸² Kiemelt nemzeti emlékhely

	A	B
	A kiemelt nemzeti emlékhely megnevezése	A kiemelt nemzeti emlékhely lehatárolása
11.	Budapest V. kerület, Kossuth Lajos tér	A Kossuth Lajos tér és az Országház épülete cím: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 1-3. a Néprajzi Múzeum épülete cím: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12. a Vidékfejlesztési Minisztérium épülete cím: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11. 1055 Budapest V. kerület, belterület, 24897/4 hrsz.

II. Nemzeti emlékhely

	A	B
	A nemzeti emlékhely megnevezése	A nemzeti emlékhely lehatárolása
1.	Budapest I. kerület, Várnegyed	A várfalon belüli közterületek közül a Szentháromság

⁴⁸¹ Megállapította: 2013. évi CCXVII. törvény 26. § (2), 2. melléklet. Hatályos: 2014. I. 12-től.

⁴⁸² Megállapította: 2014. évi XIV. törvény 85. § (17). Hatályos: 2014. III. 4-től.

		tér, a Dísz tér és a Szent György tér, valamint a Budai Vár (Királyi Palota) épülete cím: 1014 Budapest, Szent György tér 2. a Sándor-palota épülete cím: 1014 Budapest, Szent György tér 1. a Mátyás-templom épülete cím: 1014 Budapest, Szentháromság tér 2. a volt József-kaszárnya épülete cím: 1014 Budapest, Táncsics Mihály utca 9. a Hadtörténeti Intézet és Múzeum épülete cím: 1014 Budapest, Kapisztrán tér 2-4.
2.	Budapest VIII. kerület, Fiumei úti temető	A Fiumei úti temető, kivéve a Nemzeti Sírkert részévé nem nyilvánított temetési helyeket cím: 1086 Budapest, Fiumei út 16.
3.	Budapest VIII. kerület, Magyar Nemzeti Múzeum	A Magyar Nemzeti Múzeum épülete és a Múzeumkert cím: 1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.
4. ⁴⁸³	Budapest X. kerület, Rákoskeresztúri Újköztető, 298., 300. és 301. parcella és a Kisfogház Emlékhely	A parcellák, kivéve a Nemzeti Sírkert részévé nem nyilvánított temetési helyeket cím: 1108 Budapest, Kozma u. 8-10. A Kisfogház Emlékhely által felölelt terület cím: 1108 Budapest, Újhegyi út 55.
5.	Budapest XIV. kerület, Hősök tere	A tér közutak által körbefogott területe cím: 1146 Budapest, Hősök tere
6.	Debrecen, Református Nagytemplom és Kollégium	A Református Nagytemplom épülete cím: 4026 Debrecen, Piac u. 4-6. a Debreceni Református Kollégium épülete cím: 4026 Debrecen, Kálvin tér 16.
7.	Mohácsi Nemzeti Emlékhely	cím: 7785 Sátorhely, Törökdomb
8.	Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark	cím: 6767 Ópusztaszer, Szoborkert 68.
9. ⁴⁸⁴	Pannonhalmi Bencés Főapátság	cím: 9090 Pannonhalma, Vár 1.
10.	Katonai Emlékpark Pákozd	Katonai Emlékpark Pákozd cím: 8095 Mészeg-hegy
11.	Somogyvár-Kupavár	Szent Egyed-bazilika és bencés apátság romjai cím: 8698 Somogyvár, Kupavár-hegy
12.	Székesfehérvár, Romkert	cím: 8000 Székesfehérvár, Koronázó tér
13. ⁴⁸⁵	Egri Vár	cím: 3300 Eger, Vár 1.
14. ⁴⁸⁶	Nagycenk, Széchenyi-kastély műemléki együttese	cím: 9485 Nagycenk, Kiscenki út 3.
15. ⁴⁸⁷	Szigetvár, vár	cím: 7900 Szigetvár, Vár utca
16. ⁴⁸⁸	Esztergom, Várhegy és Víziváros	A Főszékesegyház (Bazilika) épülete cím: Esztergom, 2500 Szent István tér 1.,

⁴⁸³ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 79. §, 1. melléklet 1. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁸⁴ Megállapította: 2014. évi CVI. törvény 79. §, 1. melléklet 2. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁸⁵ Beiktatta: 2014. évi CVI. törvény 79. §, 1. melléklet 3. Hatályos: 2015. I. 1-től.

⁴⁸⁶ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 34. §, 1. melléklet. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁴⁸⁷ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 34. §, 1. melléklet. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

⁴⁸⁸ Beiktatta: 2016. évi XCII. törvény 34. §, 1. melléklet. Hatályos: 2016. VII. 10-től.

		<p>a királyi palota maradványa és a vár épületei cím: Esztergom, 2500 Szent István tér 2., valamint az Érseki Palota épülete: a Prímási Levéltár, a Simor Érseki Könyvtár és a Keresztény Múzeum cím: Esztergom, 2500 Bercsényi utca 2.</p>
--	--	---